

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BELÁ NAD CIROCHOU NA OBDOBIE 2016 – 2023**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Snina, obec Belá nad Cirochou
Dátum schválenia PHSR:	
Číslo rozhodnutia OÚ Snina o posudzovaní vplyvov na ŽP	OU-SV-OSZP-2016/000501-015-R-JK
Obdobie platnosti:	2016 - 2023
Verzia	1.0

1	Úvod.....	5
1.1	Obsah dokumentu.....	5
1.2	Súlad s východiskovými koncepcnými dokumentmi.....	7
2	Základné informácie o obci	10
2.1	História Obce.....	10
2.2	Geografická poloha	11
2.3	Prírodné pomery a klíma	12
2.4	Krajinná štruktúra.....	15
3	Analytická časť	16
3.1	Analýza vnútorného prostredia	16
3.1.1	Demografia.....	16
3.1.2	Bývanie.....	20
3.1.3	Trh práce a nezamestnanosť	20
3.1.4	Občianska a technická vybavenosť	23
3.1.4.1	Občianska vybavenosť	23
3.1.4.1.1	Vzdelávanie	23
3.1.4.1.2	Šport, športové zariadenia a rekreácia	24
3.1.4.1.3	Zdravotníctvo.....	24
3.1.4.1.4	Sociálne služby	24
3.1.4.1.5	Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky	24
3.1.4.2	Technická infraštruktúra	25
3.1.4.2.1	Cestná sieť a dopravné systémy	25
3.1.4.2.2	Vodné hospodárstvo	26
3.1.4.2.3	Energetické hospodárstvo.....	26
3.1.4.2.4	Telekomunikácie	26
3.1.4.2.5	Odpadové hospodárstvo	27
3.1.4.3	Štandardy minimálnej vybavenosti obce	28
3.1.4.4	Vyhodnotenie dotazníka	29
3.2	Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza	32
3.3	Analýza vonkajšieho prostredia	36
3.3.1	Vonkajšie faktory rozvoja územia, vplyv vonkajšieho prostredia na rozvoj územia, STEEP ANALÝZA	36
3.4	Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení:.....	43
4	STRATEGICKÁ ČASŤ	47

5	PROGRAMOVÁ ČASŤ	48
5.1	Špecifikácia a popis opatrení.....	49
5.2	Projektové zámery	56
5.3	Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami	57
5.4	Merateľné ukazovatele	61
6	REALIZAČNÁ ČASŤ	63
6.1	Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie	63
6.2	Komunikačná stratégia a koordinácia	63
6.3	Systém monitorovania a hodnotenia	64
6.4	Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)	65
7	FINANČNÁ ČASŤ	67
7.1	Finančný plán	68
8	ZÁVER	70
9	POUŽITÉ ZDROJE	72
10	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	73
11	PRÍLOHY	75

Tabuľka 1.	Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania.....	6
Tabuľka 2.	Proces spracovania	6
Tabuľka 3.	Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov	9
Tabuľka 4.	Základná charakteristika obce (k 31.12.2014).....	10
Tabuľka 5.	Výmera územia obce v hektároch.....	15
Tabuľka 6.	Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia	16
Tabuľka 7.	Veková štruktúra obyvateľstva	17
Tabuľka 7.	Pohyb obyvateľstva (2005-2014)	17
Tabuľka 8.	Národnostné zloženie obyvateľov obce.....	18
Tabuľka 9.	Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania	19
Tabuľka 10.	Byty podľa typu budovy	20
Tabuľka 11.	Byty podľa typu vlastníctva.....	20
Tabuľka 12.	Miera evidovanej nezamestnanosti (v %).....	20
Tabuľka 13.	Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Snina	21
Tabuľka 14.	Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Snina	21
Tabuľka 15.	Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci	21
Tabuľka 16.	Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity	22
Tabuľka 17.	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odvetvia ekonomickej činnosti rok 2011.....	22
Tabuľka 19.	Vybavenosť obce	28

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2014	17
Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2014)	17
Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce	18
Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov	18
Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania.....	19
Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja	11
Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek (Atlas krajiny SR, 2002)	12
Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Snina (Atlas krajiny SR, 2002)	13
Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR, 2002)	14
Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi.....	15

1 ÚVOD

1.1 Obsah dokumentu

V súlade so zákonom NR SR č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja obec Belá nad Cirochou aktualizuje strednodobý strategický dokument s názvom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023 (ďalej len PHSR), pričom oficiálny názov strategického dokumentu je v súlade s § 5 predmetného zákona.

Tento dokument na základe spracovania aktuálnych a relevantných štatistických údajov, ako aj verifikovaných údajov, výstupov z analytickej časti, SWOT analýzy a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení, navrhne stratégiu rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Stratégia, ktorej ciele a priority budú stanovené s ohľadom na existujúce endogénne a exogénne zdroje, bude prihliadať na reálne možnosti čo najefektívnejšieho využitia a zhodnotenia definovaných zdrojov s cieľom rozvoja miestnej ekonomiky, jedného z predpokladov dosiahnutia vyššej kvality života obyvateľov.

Obsah PHSR je definovaný nasledovne:

Analytická časť poskytuje databázu základných informácií, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Identifikuje potreby, ktoré sú potrebami a zároveň predpokladmi a príležitosťami pre rozvoj obce, ale poukazuje aj na možné riziká a ohrozenia. Analytická časť naznačuje potenciál vo využívaní endogénnych a exogénnych zdrojov.

Strategická časť definuje stratégiu rozvoja obce, pričom zohľadňuje jej vnútorné špecifiká a stanovuje víziu, prioritné oblasti, ako aj globálne a špecifické ciele dosahované pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia obce.

Programová časť obsahuje v rámci jednotlivých prioritných oblastí a stanovených cieľov popis opatrení a aktivít nevyhnutných na zabezpečenie realizácie PHSR. Obsahuje zároveň návrh predpokladaných projektových zámerov a súbor merateľných ukazovateľov, v niektorých podkapitolách uvádza konkrétne výstupy, výsledky a očakávaný dopad.

Realizačná časť je zameraná na:

- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- spôsob komunikácie a koordinácie počas implementácie dokumentu,
- systém monitorovania a hodnotenia,

- akčný plán pre vybrané aktivity s udaním vecnej a časovej realizácie a s udaním predpokladaných zdrojov financovania.

Finančná časť obsahuje v rámci implementácie PHSR plánované finančné alokácie na jednotlivé opatrenia a aktivity, termín ich realizácie a predpokladané zdroje financovania jednotlivých aktivít.

PHSR obce je otvorený strategický dokument, ktorý bol spracovávaný v priebehu rokov 2015 a 2016.

Tabuľka 1. Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania

	2015					2016			
Termín	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.
Prípravná fáza									
Analytická časť									
Strategická časť									
Programová časť									
Realizačná časť									
Finančná časť									
Finalizácia, SEA, schvaľovanie									

Tabuľka 2. Proces spracovania

Zapojenie aktérov regionálneho rozvoja	<ul style="list-style-type: none"> - externou spoločnosťou - v spolupráci: <ul style="list-style-type: none"> o s externými odborníkmi o so starostom obce o so zamestnancami obce - konzultovaný: <ul style="list-style-type: none"> o s poslancami OZ - možnosť pripomienkovania: <ul style="list-style-type: none"> o dotknutými subjektmi o verejnosťou
Zapojenie verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> - prostredníctvom online dotazníkového prieskumu na webovej stránke obce, - možnosťou konzultácií na OÚ - možnosťou konzultácií s externou spoločnosťou/ externými odborníkmi

Zohľadnenie názorov verejnosti	<ul style="list-style-type: none">- zapracovanie výstupov z dotazníkového prieskumu do pripravovaného dokumentu
Publicita	<ul style="list-style-type: none">- informácie zverejňované na webovej stránke- informácie zverejňované na úradnej tabuli- informácie poskytované na zasadnutiach komisií OZ
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none">- z rozpočtu obce

1.2 Súlad s východiskovými koncepčnými dokumentmi

Obec Belá nad Cirochou plánuje prostredníctvom intervencií do vymedzeného územia v období rokov 2016 – 2023 definovaných v PHSR komplementárne k relevantným koncepciám, plánom, stratégiám a programom, prispieť k rastu konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky, zvyšovaniu kvality životného prostredia a zvyšovaniu kvality života obyvateľov obce. Východiskovým dokumentom na národnej úrovni, o ktorý sa PHSR obce opiera, s rešpektovaním jeho vízie a strategického cieľa, je Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Na regionálnej úrovni sú východiskovými strategické dokumenty PSK a na miestnej úrovni dokumenty schválené obecným zastupiteľstvom. Dôležitú úlohu zohráva aj dokument regionálneho významu - stratégia CLLD, pripravená na úrovni miestnej akčnej skupiny MAS Pod Vihorlatom.

Svojím tematickým zameraním bude PHSR v nadväznosti a doplnkovosti s nasledujúcimi aktuálnymi / pripravovanými dokumentmi:

miestna úroveň:

- Územný plán obce
- Stratégia CLLD

Úroveň PSK

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014-2020, 2016
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok 2011
- Program rozvoja vidieka PSK, 2016
- Rozvojová stratégia PSK pre cestovný ruch, 2009
- Stratégia PSK pre podporu a rozvoj podnikania, 2009
- Analytická štúdia efektívnosti pri využívaní energií v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, rozpracované 2016

- Program energetického manažmentu PSK, 2016
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK, 2016
- Generel dopravnej infraštruktúry, rozpracované 2015
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok sprac. 2011
- Koncepcia rozvoja informačného systému PSK, 2009
- Stratégia rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK, 2016
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na území PSK na obdobie 2013 – 2015
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh, 2015

národná úroveň

- Partnerská dohoda SR 2014-2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015
- Operačné programy SR financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007 – 2013
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015
- Národný strategický plán rybného hospodárstva SR 2007 - 2013
- Operačné programy SR na programové obdobie 2007 – 2013
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- Zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015
- Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov
-

nadnárodná úroveň

- Stratégia Európa 2020
- Programy medziregionálnej spolupráce INTERREG - Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014-2020

Prostredníctvom výziev v rámci jednotlivých operačných programov budú môcť žiadatelia/prijímatelia získať nenávratný finančný príspevok na realizáciu aktivít v oblastiach stanovených v súlade s cieľmi Slovenskej republiky pri rešpektovaní cieľov EÚ.

Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov

Operačný program	Riadiaci orgán
Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR
Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR
Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR
Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR
Rozvoj vidieka	MPaRV SR
Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVaŠ SR
Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR
Technická pomoc (TP)	ÚV SR
Európska územná spolupráca: <u>Program cezhraničnej spolupráce:</u> Poľsko – Slovenská spolupráca ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020	MPaRV SR
<u>Program nadnárodnej spolupráce</u> Stratégia Európa ETC Dunaj	ÚV SR
<u>Programy medziregionálnej spolupráce</u> <u>INTERREG</u> <u>ESPON</u> <u>URBACT</u>	MH SR MDVRR SR MDVRR SR

2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI

Tabuľka 4. Základná charakteristika obce (k 31.12.2014)

Kód obce	520039
Názov okresu	Snina
Názov kraja	Prešovský samosprávny kraj (PSK)
Štatút obce	obce
PSČ	067 81
Telefónne smerové číslo	+421 57
Prvá písomná zmienka o obce (rok)	1451
Celková výmera územia obce [ha]	1734,83
Počet obyvateľov	3348
Hustota obyvateľstva na km ²	192,97

2.1 História obce

Prvá písomná zmienka o obci Belá nad Cirochou pochádza z roku 1451. Predpokladá sa však, že v údolí rieky Cirochy vznikli viaceré obce a medzi nimi aj Belá už koncom 13. storočia. Obec bola súčasťou majetkov viacerých šľachtických rodov. Prví známi majitelia obce Belá boli humenský Drugethovia. Po vymretí rodu Drugethovcov ich majetky pripadli rodine Csákyovcov. Na konci 18. storočia sa stala obec majetkom Péchyovcov, potom rodiny Rhollovcov, neskôr tu mala väčší statok a parnú pílu manželka Ľudovíta Benyovského.

V obci Belá nad Cirochou malo dlhodobú tradíciu železiarstvo. Železiarne v obci vybudoval v r. 1815 Jozef Rholl. Umiestnené v nich boli dve pudlovacie pece, ktoré vyrábali ročne asi 2000 viedenských centov kujného železa. Začiatkom 20. storočia bola v obci na mieste, kde boli železiarne, zriadená parná píla. Tá spracovávala drevo, ktoré bolo potrebné na stavbu železničnej trate. Železničná trať bola vybudovaná v obci v r. 1912. Parná píla zanikla po prvej svetovej vojne.

Na prelome 19. a 20. storočia sa obyvatelia obce živili drevorubačstvom. Bola to éra využitia dreva na priemyselné stavby a železniciu, na stavbu miest a výrobu dreveného uhlia. K rozvoju drevorubačstva prispeli železiarne, ktoré tohto dreveného uhlia potrebovali veľa. V 50-tych rokoch 20. storočia bola v obci postavená tehelná, ktorá vyrábala nepálené tehly. Tie sa prevážali do Sniny na vypálenie.

V obci boli vybudované aj dva vodné mlyny, ktoré boli funkčné až do 60-tych rokov 20. storočia. Mlyn na nižnom konci obce pod cintorínom dnes už neexistuje. Vyšný mlyn v súčasnosti slúži ako penzión a reštaurácia.

V údolí doliny lesa Bukovo sa nachádza z kameňa murovaná studňa, ktorá sa nazýva Slaná studňa. Voda z tejto studne je minerálna (síričito – uhličitá), ľudovo nazývaná „vajcovka“.

Obyvatelia obce sa hlásia k rímskokatolíckemu vyznaniu. V r. 1912 bol v obci postavený rímskokatolícky Kostol Najsvätejšieho srdca Ježišovho. Kostol bol postavený v neogotickom štýle. Prestavaný bol v r. 1962 – 1964. V roku 1990 bola zriadená samostatná farnosť Belá nad Cirochou s filiálkou Zemplínske Hámre.

V roku 1848 bola v Belej nad Cirochou založená rímskokatolícka škola. V roku 1911 bola postavená nová budova rímskokatolíckej ľudovej školy. V roku 1967 bola odovzdaná do užívania nová Základná deväťročná škola v Belej nad Cirochou. V budovách tejto školy sa vyučuje dodnes. Budova starej školy bola zrekonštruovaná a prebudovaná na materskú školu. Do užívania bola daná v roku 1974. Od roku 1985 sa začalo s výstavbou novej materskej školy, ktorá bola v roku 1988 dokončená a daná do prevádzky. Od 1. septembra 2004 sa základná škola opäť stala cirkevnou školou a nesie názov Cirkevná základná škola s materskou školou svätého Petra a Pavla Belá nad Cirochou. (Zdroj: www.belanadcirochou.sk/historia/)

2.2 Geografická poloha

Obec Belá nad Cirochou sa nachádza vo východnej časti Prešovského samosprávneho kraja, v juhozápadnom cípe okresu Snina. Z hľadiska územno-správneho usporiadania Slovenskej republiky tvorí okres 34 samosprávnych území obcí, z toho jedna obec so štatútom mesta. Najnižší bod katastrálneho územia obce sa nachádza 200 m n.m., najvyšší bod sa nachádza 866 m n.m. Centrum obce leží vo výške 211 m n.m.

Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja

Katastrálne územie obce priamo susedí s katastrálnymi územiami obcí:

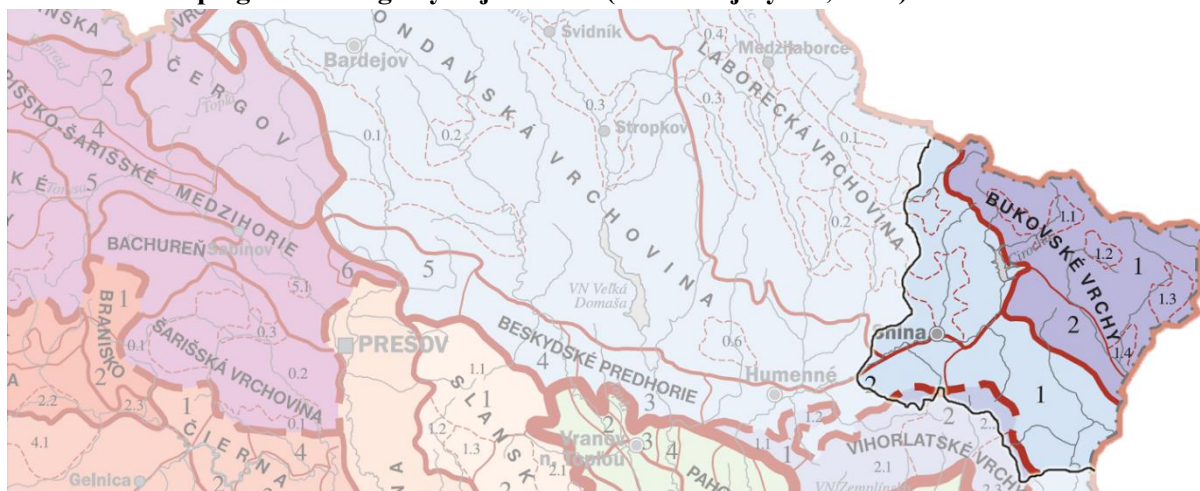
- a) na západe obec: Dlhé nad Cirochou
- b) na juhu katastrálne územie: Valaškovce - sever
- c) na východe: mesto Snina a obec Zemplínske Hámre

2.3 Prírodné pomery a klíma

GEOMORFOLÓGIA

Z hľadiska geomorfológie patrí okres Snina do provincie Východných Karpát, subprovincie Vonkajších Východných Karpát, oblasti Nízkyh Beskýd, Laboreckej vrchoviny a Ondavskej vrchoviny Beskydského predhoria, oblasti Polonín - časť Bukovské vrchy. Juhozápadnú časť radíme do subprovincie Vnútorných Východných Karpát, Vihorlatsko-gutinskej oblasti - časti Vihorlatské vrchy.

Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek (Atlas krajiny SR, 2002)

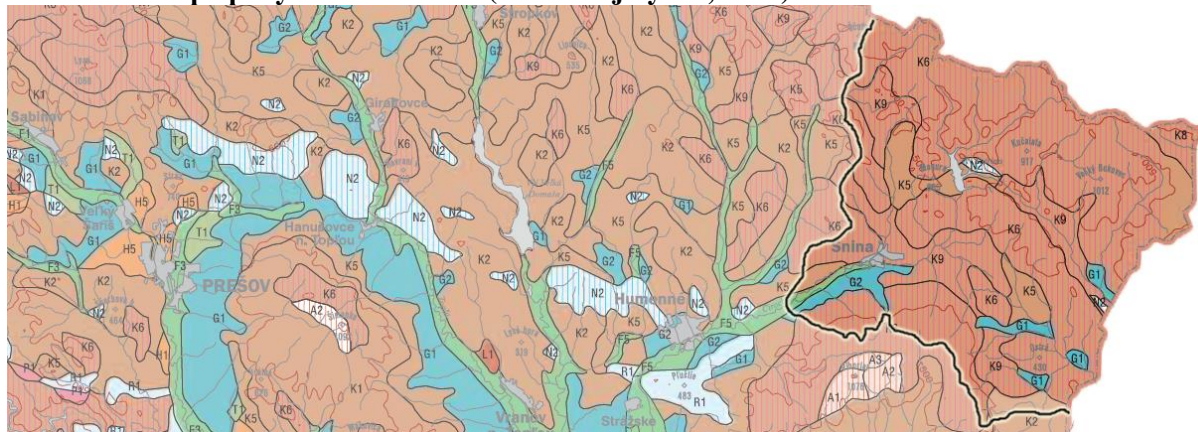
Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

PÔDNE POMERY

Z nasledujúcej mapy vyplýva, že v okrese Snina dominujú najmä kambizeme (modálne a kultizemné nasýtené, pseudoglejové nasýtené, modálne kyslé, podzolové, pseudoglejové kyslé). Na území okresu je zaznamenaný aj výskyt fluvizeme, pseudoglejov i pararendzinov.

Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Snina (Atlas krajiny SR, 2002)

F5	<i>fluvizeme glejové</i>	K6	<i>kambizeme modálne kyslé</i>
G1	<i>pseudogleje modálne, kultúzemné a luvizemné nasýtené až kyslé</i>	K8	<i>kambizeme podzolové</i>
G2	<i>pseudogleje nasýtené</i>	K9	<i>kambizeme pseudoglejové kyslé</i>
K2	<i>kambizeme modálne a kultúzemné nasýtené</i>	N2	<i>pararendziny kambizemné a kambizeme rendzínové</i>
K5	<i>kambizeme pseudoglejové nasýtené</i>		

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

VODSTVO

Povrchové vody

Najvýznamnejšou riekou okresu je rieka Cirocha, ktorá preteká okrem okresu Snina aj okresom Humenné. Prameň rieky sa nachádza v Bukovských vrchoch, pod Ruským sedlom v nadmorskej výške 765 m n.m., blízko štátnej hranice s Poľskom. Rieka má celkovú dĺžku 56,6 km pričom sa vlieva do rieky Laborec v okrese Humenné.

Na území okresu sa nachádza množstvo menších riek a potokov, ako napríklad Stružnica, (pravostranný prítok Cirochy), Smolník, Trnovec, Kolonička, Ulička, Ublianka, Barnov a mnohé ďalšie).

Dôležitú úlohu má nádrž Starina nachádzajúca sa v Bukovských vrchoch, slúžiaca na zásobovanie obyvateľov pitnou vodou (veľkej časti východného Slovenska – Prešovský a Košický samosprávny kraj). Nádrž bola vybudovaná v roku 1983-1988 a nachádza sa na hornom toku rieky Cirochy, pričom je najväčšou vodárenskou nádržou na Slovensku.

KLIMATICKÉ POMERY

Územie okresu Snina patrí do viacerých klimatických okrskov (teplého, mierne teplého a mierne chladného). V rámci okresu prevládajú mierne teplé okrsky. Severné, severo-východné časti okresu (pri hranici s Poľskom a Ukrajinou), ale aj vyššie polohy v pohorí Vihorlat patria do mierne chladného klimatického okrsku.

T7- teplý, mierne vlhký s chladnou zimou

M3- mierne teplý, mierne vlhký, pohorkatinový až vrchovinový (okolo 500 m n.m.)

M6- mierne teplý, vlhký, vrchovinový (prevažne nad 500 m n.m.)

M7- mierne teplý, veľmi vlhký vrchovinový (prevažne nad 500 m n.m.)

C1- mierne chladný

Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR,2002)

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

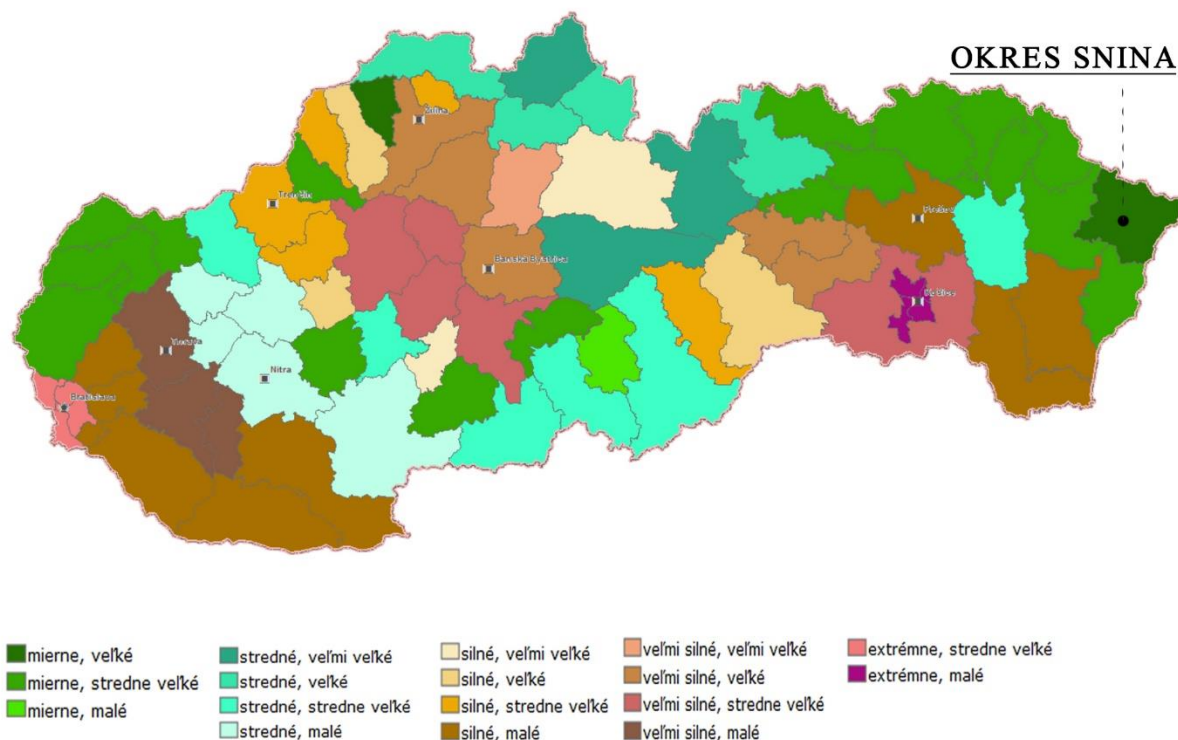
Ochrana prírody

Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina

Prírodné bohatstvo CHVÚ Laborecká vrchovina je mimoriadne cenné z hľadiska zachovalosti lesných porastov, ktoré tvoria takmer polovicu rozlohy územia. Impozantná je predovšetkým pralesovitá štruktúra s pôvodným zložením lesných spoločenstiev. Významné sú zachovalé porasty mohutných starých bukov a zmiešané porasty buka s dnes už vzácnou jedľou bielou, javorom horským, brestom horským, či jaseňom štíhlým. Staré lesné porasty, bohaté na množstvo búrľavých stromov, či dutín vytesaných dŕaťami, sú domovom dnes už vzácných druhov dravcov a sov. Významnú časť územia (cca 30 %) tvorí aj mozaikovitá poľnohospodárska krajina spolu s lúkami a pasienkami, ktoré poskytujú vhodné biotopy pre ďalšie chránené druhy vtákov. Práve pre tieto prírodné hodnoty bola Laborecká vrchovina zahrnutá medzi 38 chránených vtáčích území. Laborecká vrchovina poskytuje biotopy najmä pre sťahovavé druhy vtákov: sovu dlhochvostú, orla krikľavého, bociana čierneho, haju červenú, muchárika bieločrného, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, penicu jarabú, jariabka hôrneho, chriašťa poľného, dŕať čierneho, dŕať bieločrnbého, žlnu sivú, lelku lesného, škovránka stromového, rybárika riečného, dŕať prostredného, bociana bieleho, včelára lesného, prhl'aviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltouchvosta lesného, hrdličku poľnú, prepelicu poľnú, strakoša sivého, brehuľu hnedú.

Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi

2.4 Krajinná štruktúra

Katastrálne územie obce má celkovú rozlohu 1734,83 hektárov. Z celkovej rozlohy tvorí väčšiu časť nepoľnohospodárska pôda – 901,49 hektárov, čo tvorí takmer 52 % z výmery katastra. Nepoľnohospodárska pôda je najviac zastúpená lesnými pozemkami o rozlohe 678,63 ha. Poľnohospodárska pôda tvorí 48,04% katastrálneho územia, pričom je navyše zastúpená ornou pôdou (482,78 ha), trvalými trávnatými porastmi (313,75 ha) aj záhradami (36,80 ha).

Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch

Celková výmera územia obce	spolu	1734,83
Poľnohospodárska pôda	spolu	833,34
	orná pôda	482,78
	záhrada	36,80
	trvalý trávny porast	313,75
	spolu	901,49
Nepoľnohospodárska pôda	lesný pozemok	678,63
	vodná plocha	23,20
	zastavaná plocha a nádvorie	87,60
	ostatná plocha	112,06

Zdroj: ŠÚ SR

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza vnútorného prostredia

Interná analýza, analýza vnútorného prostredia, skúma a hodnotí vnútorné prostredie na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát, najmä štatistických údajov získaných z overených zdrojov (napr. štatistický úrad SR, UIPŠ, databázy jednotlivých ministerstiev, a iných). Úlohou analýzy vnútorného prostredia je na základe sumarizácie údajov definovať nepriaznivý stav v jednotlivých sektoroch miestnej ekonomiky, resp. vo vybraných oblastiach, a na základe toho v nasledujúcich častiach dokumentu naznačiť potreby, ktoré je možné vnímať aj ako príležitosti rozvoja. Keďže najčastejšie príčiny nepriaznivého stavu súvisia s nedostatočným potenciálom ľudských zdrojov (nevyužívaním správnych metód, či postupov pri riadení, nedostatkom informácií a dát ako podkladov ku správne posúdeniu a rozhodnutiu), nekvalitnou infraštruktúrou a službami, ako aj nevhodne umiestnenými investíciami, je dôležité zmapovať a spracovať najmä tie skupiny dát, ktoré pomôžu identifikovať rozvojový potenciál.

Výstupy z internej a externej analýzy tvoria východisko pre správne nastavenie strednodobej rozvojovej stratégie pre obec.

3.1.1 DEMOGRAFIA

Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva

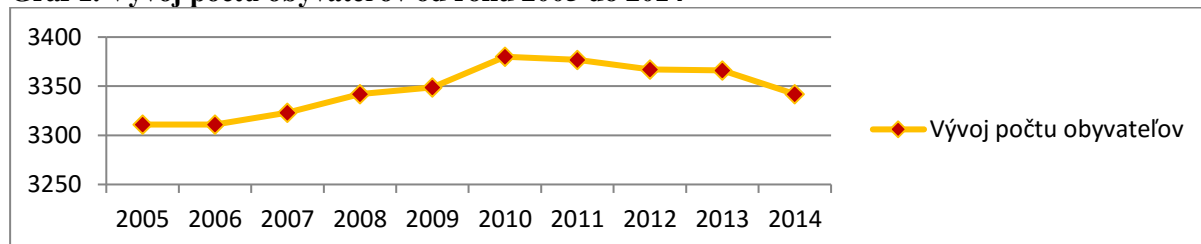
Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia

Rok	Muži	Ženy	Spolu	Priemerný vek
2005	1615	1696	3311	34,65
2006	1617	1694	3311	35,12
2007	1622	1701	3323	35,52
2008	1637	1705	3342	35,89
2009	1648	1701	3349	36,25
2010	1669	1711	3380	36,45
2011	1675	1702	3377	36,87
2012	1668	1699	3367	37,19
2013	1659	1707	3366	37,58
2014	1654	1694	3342	38,08

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

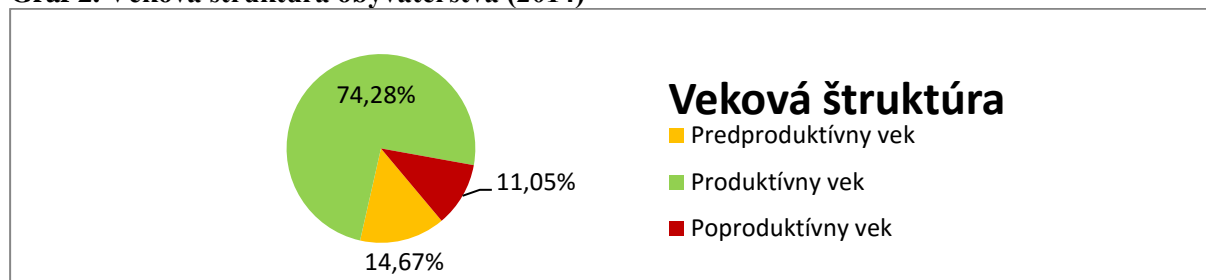

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2014

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2014)

Ukazovateľ	Počet	%
Predproduktívny vek (14 a menej rokov)	491	14,67
Produktívny vek (15-64 rokov)	2487	74,28
Poproduktívny vek (65 rokov a viac)	370	11,05

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 7. Veková štruktúra obyvateľstva

Ukazovateľ	Obec Belá nad Cirochou	Okres Snina	Prešovský kraj	Slovenská republika
Predproduktívny	14,67	13,78	17,96	15,31
Produktívny vek	74,28	72,42	69,92	70,73
Poproduktívny vek	11,05	13,87	12,12	13,96

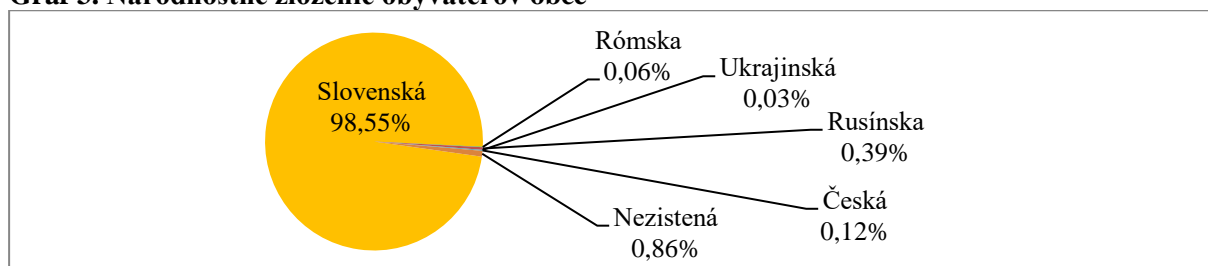
Tabuľka 8. Pohyb obyvateľstva (2005-2014)

Ukazovateľ	Počet v rokoch									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Natalita	32	24	27	32	36	35	30	42	31	26
Mortalita	27	22	25	27	22	31	19	35	31	27
Prist'ahovaní	30	26	34	27	27	46	22	32	33	25
Vyst'ahovaní	42	28	24	13	34	19	28	49	34	42
Celkový prírastok	-7	0	12	19	7	31	5	-10	-1	-18

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

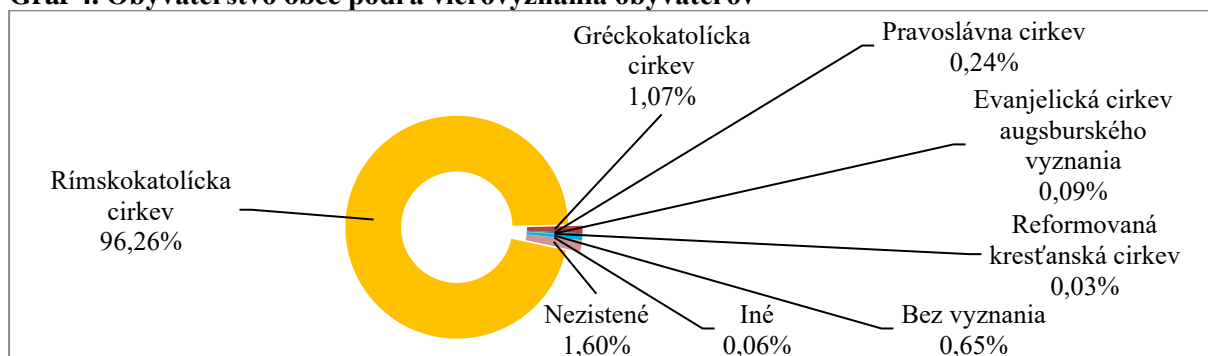
Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Národnosť	SODB 2011	
	počet obyv.	%
Slovenská	3324	98,55
Česká	4	0,12
Rómska	2	0,06
Ukrajinská	1	0,03
Rusínska	13	0,39
Nezistená	29	0,86
Spolu	3373	100,00

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Zloženie obyvateľov pri SODB v roku 2011 bolo homogénne, 98,55% obyvateľov bolo slovenskej národnosti. V obci boli nízkym percentom zastúpené aj iné národnosti, ako napríklad česká, rómska, ukrajinská či rusínska.

Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov

Náboženské vyznanie	SODB 2011	
	Počet obyv.	%
Rímskokatolícka cirkev	3 247	96,26
Gréckokatolícka cirkev	36	1,07
Pravoslávna cirkev	8	0,24
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	0,09
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,03
Bez vyznania	22	0,65
Iné	2	0,06

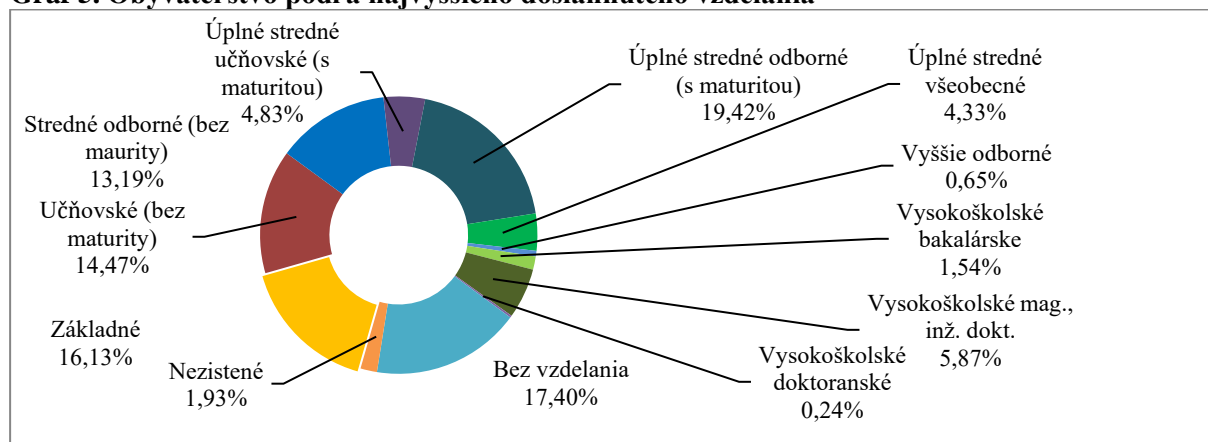
**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou
na obdobie 2016 - 2023**

Nezistené	54	1,60
Spolu	3 373	100,00

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Obyvateľstvo obce podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania				
		muži	ženy	Spolu
Základné		179	365	544
Učňovské (bez maturity)		315	173	488
Stredné odborné (bez maturity)		259	186	445
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		96	67	163
Úplné stredné odborné (s maturitou)		309	346	655
Úplné stredné všeobecné		48	98	146
Vyššie odborné vzdelanie		7	15	22
Vysokoškolské bakalárske		20	32	52
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		107	91	198
Vysokoškolské doktorandské		6	2	8
Vysokoškolské spolu		133	125	258
Študijný odbor	prírodné vedy	9	9	18
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	33	9	42
	technické vedy a náuky II (textilná v.,sprac.kože,dreva, plastov, v.hud. nástrojov, archít., staveb. ,dopr.,pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	13	3	16
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	16	3	19
	zdravotníctvo	1	9	10
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof.,ekon.,polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š.,učeb.odb.)	32	33	65
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor.,filolog.,pedag. a psych.vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	21	55	76
	vedy a náuky o kultúre a umení	2	1	3
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	6	0	6
	nezistený	0	3	3
Bez školského vzdelania		295	292	587
Nezistené		32	33	65
Spolu		1 673	1 700	3 373

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Najvyšší podiel obyvateľov v obci tvoria obyvatelia s úplným stredným odborným vzdelaním až 19,42%. Druhú najväčšiu skupinu až 17,40% tvoria obyvatelia bez vzdelania.

3.1.2 BÝVANIE

Zo sčítania obyvateľov domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2011 vyplýva, že obyvatelia bývajú takmer výhradne v rodinných domoch (byty v budovách s jedným bytom) celkovo 866. Z tohto počtu bolo obývaných 798, neobývaných 67. V obci sa taktiež nachádzajú byty v budovách s dvoma, troma a viacerými bytmi.

Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy

SODB 2011	Byty v bytových budovách	Byty v budovách s jedným bytom	Byty v budovách s dvoma bytmi	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi
<i>Byty (Spolu)</i>	882	866	10	6
<i>Obývané byty</i>	813	798	10	5
<i>Neobývané byty</i>	68	67	0	1
<i>Nezistené</i>	0	0	0	0

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 12. Byty podľa typu vlastníctva

Typ vlastníctva	počet
<i>Byty obývané vlastníkom</i>	800
<i>Družstevné byty</i>	0
<i>Byty v nájme</i>	3
<i>Iná forma vlastníctva bytu</i>	2
<i>Nezistené</i>	7
<i>Neaplikovateľné</i>	0

Zdroj: SODB 2011

3.1.3 TRH PRÁCE A NEZAMESTNANOSŤ

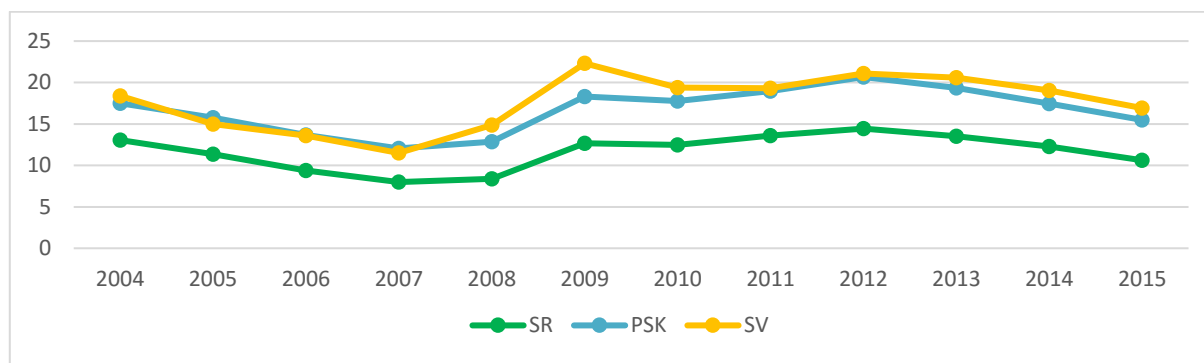
Okres Snina patrí k okresom s vyššou nezamestnanosťou. Nižšia evidovaná nezamestnanosť, ako bola priemerná miera evidovanej nezamestnanosti v PSK, bola v okrese v sledovanom období zaznamenaná len v rokoch 2005-2007.

Ku koncu roka 2015 sa okres Snina vo výške miery evidovanej nezamestnanosti umiestnil na siedmej priečke (v stupnici od 1 do 13 bola 1 najnižšia), pričom v okrese bola miera evidovanej nezamestnanosti o viac ako 6% vyššia ako priemerná miera evidovanej nezamestnanosti v SR.

Tabuľka 13. Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (SR, PSK, Okres Snina)												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63
PSK	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45	15,50
SV	18,39	14,98	13,58	11,50	14,87	22,31	19,38	19,31	21,10	20,58	19,06	16,92

Zdroj: ŠÚ SR

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 14. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Snina

Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese – 31.12.2015					
Vek uchádzačov	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Počet	512	868	1274	888	3542
%	14,46	24,51	35,97	25,07	100,00

Zdroj: ŠÚ SR

V okrese bolo ku koncu roka 2015 evidovaných celkovo 3542 uchádzačov o zamestnanie. Najpočetnejšou skupinou uchádzačov o zamestnanie boli uchádzači vo veku od 35 do 49 rokov, celkovo 35,97%.

Tabuľka 15. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Snina

Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese - rok 2015				
	So zdravotným postihnutím	Absolventi	Mladiství	Dlhodobo nezamestnaní
Počet	162	224	11	2032

Zdroj: ŠÚ SR

Najproblematickejšie uplatnenie na trhu práce majú dlhodobo nezamestnaní uchádzači o zamestnanie. Za dlhodobo nezamestnaného človeka sa považuje osoba, ktorá je registrovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie dlhšie ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. V okrese tvorilo ku koncu roka 2015 túto skupinu celkovo 2032 uchádzačov, čo tvorilo viac než 57 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka 16. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci

Evidovaní uchádzači o zamestnanie	Obec										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	318	221	189	163	278	402	371	374	405	387	343
Muži	171	117	100	82	155	220	206	198	225	213	184
Ženy	147	104	89	81	123	182	165	176	180	174	159

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 17. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity													
Pracujúci (okrem dôchodcov)	Pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nezamestnaní	Študenti stredných škôl	Študenti vysokých škôl	Osoby v domácnosti	Dôchodcovia	Príjemcovia kapitálových príjmov	Deti do 16 rokov	Iná	Nezistená	Z toho ekonomicky aktívni
1220	25	22	81	388	200	122	17	664	0	603	7	24	1655

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Tabuľka 18. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odvetvia ekonomickej činnosti rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu	Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	21	9	30	Poštové služby a služby kuriérov	4	6	10
Lesníctvo a ťažba dreva	43	3	46	Ubytovanie	3	8	11
Ťažba uhlia a lignitu	1	0	1	Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	12	21	33
Pomocné činnosti pri ťažbe	1	0	1	Nakladateľské činnosti	1	1	2
Výroba potravín	29	34	63	Telekomunikácie	6	2	8
Výroba textilu	4	31	35	Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	7	0	7
Výroba odevov	12	12	24	Informačné služby	3	0	3
Výroba kože a kožených výrobkov	5	24	29	Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	9	10
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	105	41	146	Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	1	2
Výroba papiera a papierových výrobkov	14	4	18	Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	2	2	4
Výroba chemikálií a chemických produktov	14	10	24	Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	1	0	1	Právne a účtovnícke činnosti	7	15	22
Výroba výrobkov z gumy a plastu	17	19	36	Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	2	0	2
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	0	1	Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	4	2	6
Výroba a spracovanie kovov	43	26	69	Reklama a prieskum trhu	1	1	2
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	66	14	80	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	2	4
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	6	3	9	Sprostredkovanie práce	7	3	10
Výroba elektrických zariadení	2	3	5	Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	0	1	1
Výroba strojov a zariadení i. n.	40	3	43	Bezpečnostné a pátracie služby	3	1	4
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	22	30	52	Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	3	4
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	1	1	2	Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	3	2	5
Výroba nábytku	2	2	4	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	47	38	85
Iná výroba	1	0	1	Vzdelávanie	22	59	81
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	7	1	8	Zdravotníctvo	5	47	52
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	13	3	16	Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	2	5	7

Zber, úprava a dodávka vody	10	0	10	Sociálna práca bez ubytovania	1	18	19
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	3	1	4	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	2	3	5
Výstavba budov	48	6	54	Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	2	1	3
Inžinierske stavby	11	1	12	Činnosti herní a stávkových kancelárií	0	1	1
Špecializované stavebné práce	80	10	90	Športové, zábavné a rekreačné činnosti	4	0	4
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	8	2	10	Činnosti členských organizácií	10	2	12
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	22	21	43	Ostatné osobné služby	5	10	15
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	41	68	109	Zamestnávateľ v zahraničí	13	10	23
Pozemná doprava a doprava potrubím	42	10	52	Nezistené	33	25	58
Skladové a pomocné činnosti v doprave	9	2	11	Spolu	961	694	1 655

Zdroj: SODB 2011

3.1.4 OBČIANSKA A TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ

3.1.4.1 Občianska vybavenosť

3.1.4.1.1 Vzdelávanie

Predškolské zariadenia a základné školstvo

Cirkevná základná škola a materská škola Petra a Pavla Belá nad Cirochou

V obci sa nachádza cirkevná základná škola s materskou školou, ktorej vznik je datovaný do roku 1848. Škola mala viacerých zriaďovateľov (cirkev, štát) a prešla viacerými zmenami názvov (ľudová škola, národná škola, deväťročná škola). Od 1. septembra 2004 bola škola zaradená medzi cirkevné školy a prešla do zriaďovateľskej pôsobnosti Rímskokatolíckej cirkvi patriacej pod Arcibiskupstvo Košice. Výučba v základnej a v materskej škole prebieha v slovenskom jazyku.

Materská škola mala v školskom roku 2014/2015 prihlásených 72 detí v troch triedach. V školskom roku 2014/2015 mala základná škola deväť ročníkov a žiaci absolvovali vyučovanie v 15 triedach. Školu navštevovalo celkovo 266 žiakov.

Súčasťou školy je aj školský klub detí pri CZŠ Petra a Pavla a školská jedáleň.

Stredné školy:

Stredné školy sa v obci nenachádzajú, študenti s trvalým bydliskom v obci dochádzajú za vyšším vzdelaním do okresného mesta Snina a do mesta Humenné.

3.1.4.1.2 Šport, športové zariadenia a rekreácia

Športovo aktívni obyvatelia obce majú možnosť športové aktivity realizovať vo viacerých druhoch športových zariadení. Na území obce sa nachádza futbalové ihrisko, tenisové kurty, multifunkčné ihrisko, ale aj telocvična. Niektoré z týchto zariadení je potrebné zrekonštruovať.

V obci pôsobia viaceré športové kluby:

- TJ Slovan – futbalový oddiel založený v roku 1951
- ŠK Orion – stolnotenisový oddiel založený v roku 1970
- NK Belá nad Cirochou – nohejbalový klub založený v roku 2011

Popri oddiele TJ Slovan vznikol aj turistický oddiel, ktorý organizuje a zabezpečuje turistické akcie v pohorí Vihorlat.

Jedinečným miestom na rekreáciu a čiastočne aj šport je furmanský Areál Topovné. Obec Belá nad Cirochou v spolupráci s Asociáciou furmanov Slovenska v tomto areáli každoročne organizuje preteky furmanov, lákajúce návštevníkov aj zo vzdialenejších regiónov.

Areál „Slaná studňa“ nachádzajúci sa v doline Bukovo pod Slaným vrchom je atraktívnym miestom, kde návštevníci môžu v prírode príjemne prežiť voľný čas.

3.1.4.1.3 Zdravotníctvo

V obci sa nachádza ambulancia všeobecného lekára. Obyvatelia obce dochádzajú za ďalšou primárnou, sekundárnou a terciárnou zdravotnou starostlivosťou (všeobecný lekár pre dospelých, všeobecný lekár pre deti a dorast, stomatologická ambulancia a lekáreň) do okresného mesta Snina a Humenné, keďže v obci ďalšie služby spojené so zdravotnou starostlivosťou nie sú dostupné.

3.1.4.1.4 Sociálne služby

V obci poskytuje sociálne služby v dennom stacionári neverejný poskytovateľ, nezisková organizácia Bella Vita. Denný stacionár poskytuje sociálne služby ambulantnou formou, pričom kapacita zariadenia je 25 osôb.

3.1.4.1.5 Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky

Na realizáciu kultúrnych a spoločenských podujatí môžu obyvatelia obce, prípadne iných obcí využívať obecný kultúrny dom.

Rímskokatolícky farský kostol

Rímskokatolícky farský kostol bol v obci postavený v roku 1912. V rokoch 1962-1964 bol kostol prestavaný. Ku sčítaniu obyvateľov sa ku rímskokatolíckemu vyznaniu hlásilo viac než 96% obyvateľov obce.

V obci sa nachádzajú žiadne kultúrne pamiatky, ktoré by boli zaradené medzi Národné kultúrne pamiatky.

3.1.4.2 Technická infraštruktúra

3.1.4.2.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cestná sieť

Obcou prechádza dôležitá cesta prvej triedy s označením I/74 Humenné – Snina – Ubl'a – hranica SR/Ukrajina s celkovou dĺžkou 61,258 km. Dĺžka tejto cesty v katastrálnom území obce je približne 1km. V katastrálnom území obce sa taktiež nachádza cesta 3. triedy prepájajúca obec s priľahlou obcou Zemplínske Hámre. Obec zabezpečuje údržbu približne 17-tich kilometrov miestnych komunikácií.

Cyklodoprava

V obci sa nenachádzajú žiadne cyklohodníky ani cyklotrasy, preto obyvatelia využívajú na cyklodopravu alebo cykloturistiku miestne komunikácie ale aj komunikácie I. triedy, III triedy, poľné cesty a turistické trasy.

Územný plán obce navrhuje v rámci katastrálneho územia obce vytvorenie cykloturistického chodníka.

Cestná doprava

Autobusová doprava:

Obyvatelia obce majú cestnú osobnú dopravu v rámci okresu a kraja zabezpečenú priebežnými linkami SAD Humenné. Dopravné spojenie v rámci kraja je zabezpečené aj inými prepravnými spoločnosťami.

Železničná doprava

V katastrálnom území obe sa taktiež nachádza železničná stanica. Trať na tejto trase slúži na osobnú, ale aj nákladnú prepravu.

3.1.4.2.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Všetci obyvatelia v obci sú zásobovaní pitnou vodou. Vodovodná sieť v obci je napojená na Východoslovenskú vodárenskú sústavu – zásobovaná z Vodárenskej nádrže Starina, ktorá slúži ako hlavný zdroj pitnej vody pre Prešovský a Košický samosprávny kraj.

Čistička odpadových vôd

Obec má vybudovanú kanalizačnú sieť, na ktorú je napojených približne 98% domácností. Kanalizačná sieť ústi do ČOV, ktorej kapacita je v súčasnosti postačujúca.

3.1.4.2.3 Energetické hospodárstvo

Zásobovanie plynom

Ako primárny zdroj na vykurovanie domácností, ohrev teplej vody, ale aj na varenie využívajú obyvatelia zemný plyn. Obec bola plynofikovaná v roku 1998, pričom v súčasnosti je napojených približne 90% domácností v obci. Obyvatelia využívajú aj iné typy médií, ako napríklad tuhé palivo.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zastavané územie obce je zásobované elektrickou energiou prostredníctvom siete NN, ktorá je tvorená prevažne vzdušnými vedením (drevenými a betónovými stĺpmi). Osvetlenie v obci sa nachádza na vlastných stĺpoch, ale aj na stĺpoch NN.

3.1.4.2.4 Telekomunikácie

Mobilné siete

Obyvatelia môžu využívať služby všetkých operátorov pôsobiach na území Slovenska. Pokrytie službami mobilných operátorov v obci je dostatočné.

Internetové pripojenie

Obyvatelia využívajú prevažne pripojenie prostredníctvom pevného internetu (ADSL). Doplnkovo sú využívané aj iné formy internetového pripojenia (mobilný internet, mikrovlnný internet aj optický internet).

Obecný rozhlas

Obec má zriadený obecný rozhlas. Rozvody sú kombinované na stĺpoch osvetlenia alebo na stĺpoch NN. Ústredňa sa nachádza v priestoroch obecného úradu.

3.1.4.2.5 Odpadové hospodárstvo

V obci je riešený zber komunálneho odpadu prostredníctvom zberných nádob a kontajnerov. Vývoz komunálneho a separovaného odpadu (papier, sklo, plasty a iné) z domácností je zabezpečený v pravidelných intervaloch spoločnosťou FÚRA, s.r.o.

3.1.4.3 Štandardy minimálnej vybavenosti obce

Tabuľka 19. Vybavenosť obce

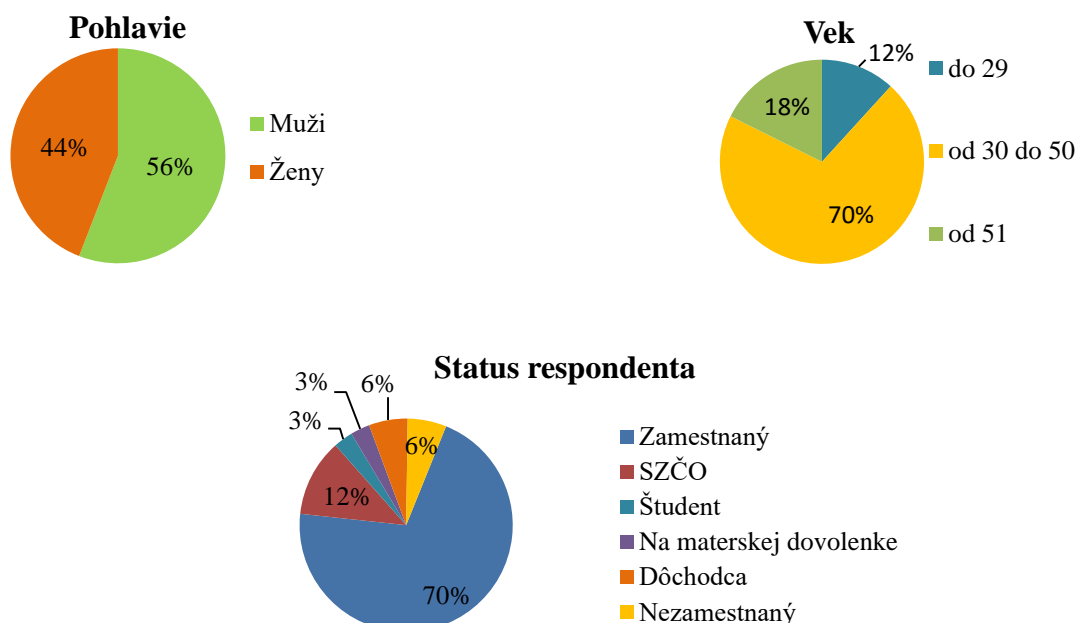
Výber ukazovateľov	Odporúčaná vybavenosť	Stav v obci
Školstvo		
Materská škola	•	Áno
Základná škola (neplnoorganizovaná s ročníkmi 1. – 4.)	o	Áno
Telovýchova a šport		
Ihrisko pre deti	•	Nie
Ihrisko pre mládež a dospelých	•	Áno
Ihrisko maloplošné (menej ako 2000m ² plochy)	•	Áno
Otvorená ľadová plocha	•	Áno
Cestovný ruch – verejné ubytovanie		
Penzión	o	Áno
Zdravotníctvo a sociálne služby		
Ambulancie	•	Áno
Sociálne služby -zariadenia		
Zariadenie pre seniorov	o	Nie
Zariadenie opatrovateľskej služby	o	Nie
Denný stacionár	o	Áno
Opatrovateľská služba	o	Nie
Denné centrum	•	Nie
Jedáleň	o	Nie
Práčovňa	o	Nie
Stredisko osobnej hygieny	o	Nie
Maloobchod		
Potraviny, zmiešaný tovar	•	Áno
Špecializovaný obchod (integrované zariadenia)	•	Áno
Bankové inštitúcie		
Deteš. pracovisko, reprezentácia	o	Nie
Poisťovne		
Zastupiteľstvo, obchod. kancelária	o	Nie
Kontaktné miesto	o	Nie
Kultúra		
Knižnica (obecná, regionálna, krajská)	o	Nie
Polyfunkčné kultúrne zariadenie (býv. kultúrny dom)	o	Áno
Kultúrno –osvetové zariadenia	•	Nie
Kostoly, modlitebne, synagógy, meditačné priestory	•	Áno
Cintoríny, domy smútku, urnové háje, krematóriá	•	Áno
Zeleň		
Parky a iné typy verejnej parkovej zelene	o	Áno
Zeleň v obytných územiach	o	Áno
Zeleň pri občianskej vybavenosti	•	Áno
Ostatná zeleň (cintoríny, kempy, zeleň peších zón, ...)	•	Áno
Zeleň pri výrobných a priemyselných areáloch	•	Áno
Prírodná zeleň (lesy)	•	Nie
Služby		
Služby pre obyvateľov (murár, elektrikár, a iné)	•	Áno

• odporúčaná vybavenosť

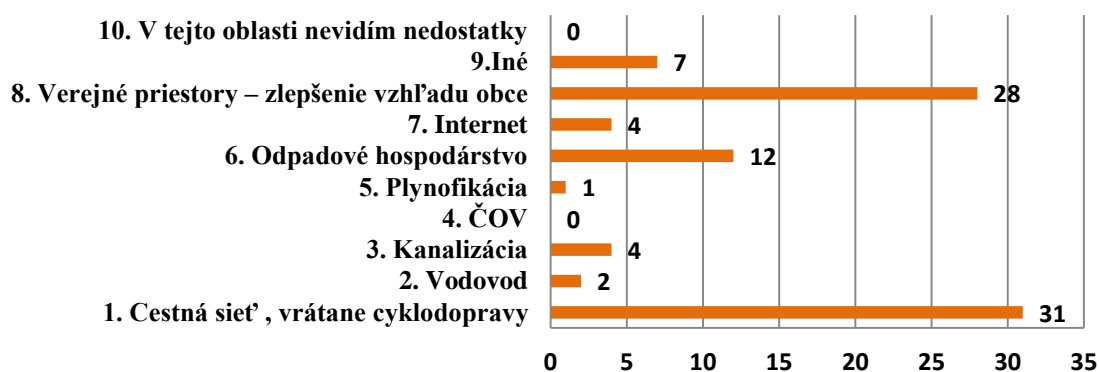
o alternatívne doplnenie vybavenosti

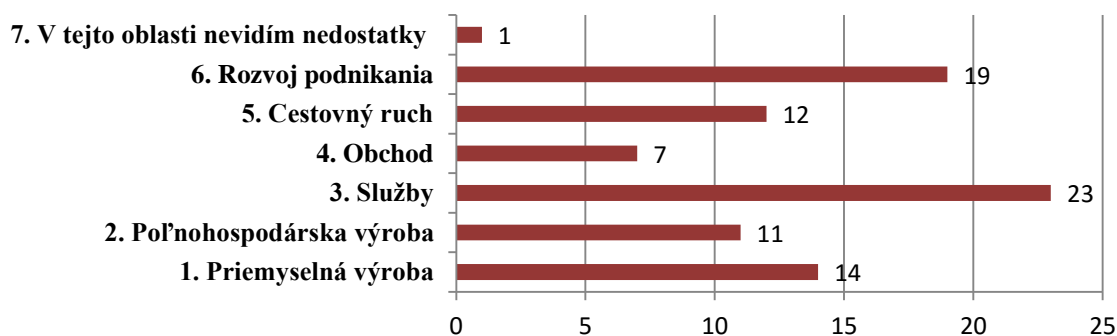
3.1.4.4 Vyhodnotenie dotazníka

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v oblasti VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY?

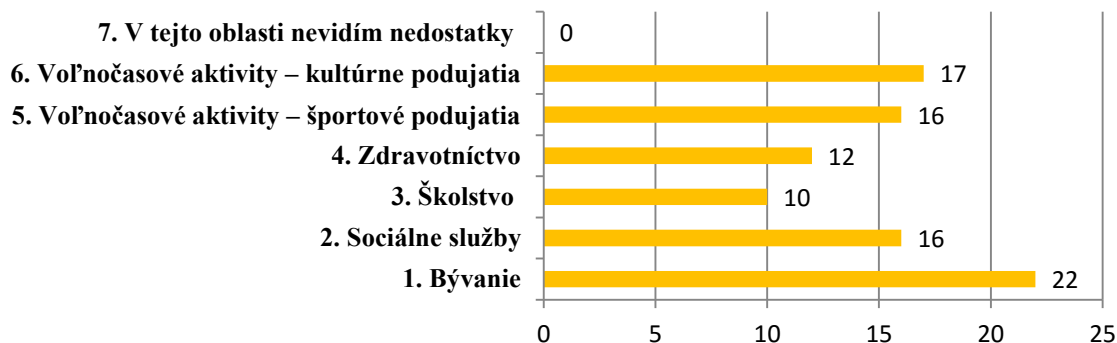

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v oblasti HOSPODÁRSTVA?

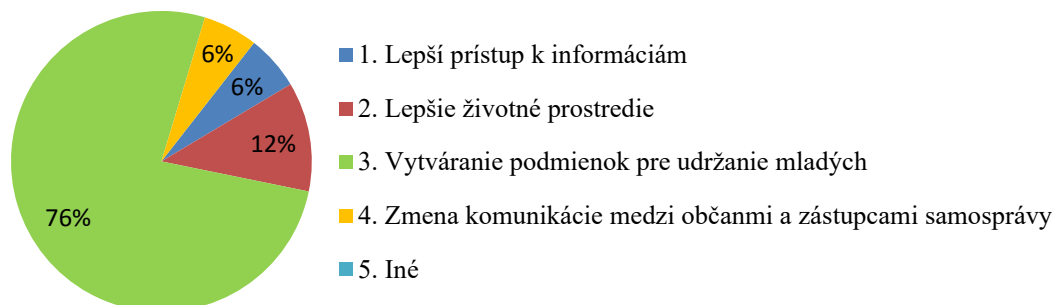

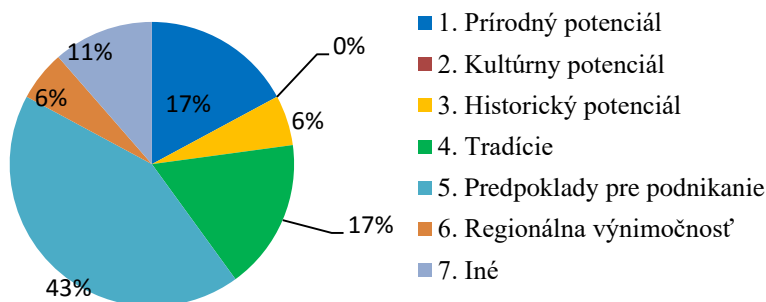
Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v SOCIÁLNEJ OBLASTI?

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť v iných oblastiach prioritné?

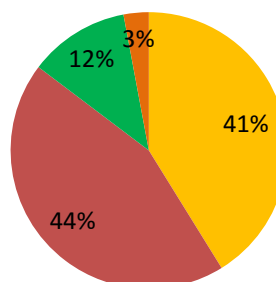

Čo je podľa vás najväčším potenciálom pre rozvoj obce?

Zaznamenali ste rozvoj obce za posledných 5 rokov?

- Áno
- Nie
- Nevieť posúdiť
- Iné

K rozvoju obce by som mohol prispieť:

Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo 34 obyvateľov. Relevantné námety obyvateľov boli pri spracovávaní programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vzaté do úvahy. Námety obyvateľov sú dostupné na obecnom úrade.

3.2 Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza

Jedným z dôležitých nástrojov strategického plánovania je univerzálna analytická technika, tzv. SWOT analýza popisujúca podmienky ovplyvňujúce rozvoj územia. Metóda SWOT analýzy hodnotí, resp. monitoruje obec z pohľadu jej kľúčových interných silných a slabých stránok, ale aj z pohľadu možných kľúčových externých príležitostí a ohrození. Uvedená SWOT analýza obce v rámci jednotlivých častí prioritizuje položky podieľajúce sa na vygenerovaní rozvojovej stratégie.

SWOT analýza je zameraná na možnosti rozvoja obce z pohľadu troch prioritných oblastí.

- 1) Prioritnej oblasti Hospodárstvo, pričom pre túto časť boli vzaté do úvahy podmienky ovplyvňujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest.
- 2) Prioritnej oblasti Sociálnej, kde do úvahy boli vzaté podmienky ovplyvňujúce kvalitu života a spokojnosť obyvateľov, ale aj atraktivnosť obce z pohľadu podnikateľského sektora a investorov podporujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest súvisiacich s ponukou služieb.
- 3) Prioritnej oblasti Životné prostredie, kde boli do úvahy vzaté environmentálne podmienky ovplyvňujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest v súvislosti s ochranou a zvyšovaním kvality ekosystémových služieb.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – záujem samosprávy o vytvorenie priaznivého prostredia pre podnikanie podporujúce rozvoj miestnej ekonomiky – podpora vytvárania prostredia generujúceho tvorbu pracovných miest – dobrá dopravná dostupnosť – podpora výstavby infraštruktúry zabezpečujúcej rozvoj vidieckeho cestovného ruchu – dobudovanie Furmanského areálu – vhodné podmienky pre prvovýrobu a agropodnikanie - 48,04% katastra obce tvorí orná pôda – kataster obce je zastúpený veľkou časťou lesných pozemkov – takmer 2/3 obyvateľov sú obyvatelia v produktívnom veku – manažment obce s dostatočnými skúsenosťami – obyvatelia otvorení novým myšlienkam – spolupráca verejného a podnikateľského sektora 	<ul style="list-style-type: none"> – vymedzené úseky miestnych komunikácií v zlom technickom stave – absencia častí miestnych komunikácií – nízka diverzifikácia v ekonomických činnostiach
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – získanie štátnej dotácie a jej efektívne využitie – využívanie neobývaných domov na podnikanie – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov – dostatočný potenciál pre oblasť cezhraničnej spolupráce (spolupráca s Poľskom) 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok financií vymedzených na opravu, úpravu, výstavbu miestnych komunikácií – pomerne vysoká miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Snina – málo pracovných príležitostí v rámci okresu, alebo rýchlo dostupných väčších zamestnávateľov – nepriaznivé konkurenčné prostredie – lepšia finančná motivácia mladých v zahraničí – neochota podnikateľských subjektov investovať na území obce – znižovanie počtu SZČO a PO – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – záujem samosprávy o vytvorenie priaznivého prostredia pre podnikanie podporujúce rozvoj miestnej ekonomiky v oblasti sociálnej infraštruktúry a služieb – podpora vytvárania prostredia generujúceho tvorbu pracovných miest – záujem samosprávy o vytvorenie bezpečného prostredia pre obyvateľov – existujúca vzdelávacia infraštruktúra – existujúca voľnočasová infraštruktúra ako aj inštitucionálne zabezpečenie v oblasti voľnočasovej infraštruktúry – dlhoročná tradícia v podpore športových aktivít dospelých a mládeže – stolný tenis, futbal, nohejbal – činnosť turistického oddielu – existujúca infraštruktúra a ponuka služieb v oblasti zdravotníctva – tradícia v organizovaní kultúrnych podujatí – obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou – väčšina obyvateľov využíva ako primárny zdroj na vykurovanie domácností, ohrev teplej vody a varenie zemný plyn – dostatočné pokrytie službami mobilných operátorov – prvok bezpečnosti obyvateľov je zabezpečený aj fungujúcim obecným rozhlasom – potenciál pre cestovný ruch - dlhodobá tradícia železiarstva, spracovania dreva a výroby tehál 	<ul style="list-style-type: none"> – absencia chodníkov v niektorých častiach na miestnych komunikáciách – absencia telocvične, posilňovne – nedostatok kvalitnej sociálnej infraštruktúry – absencia alebo nízka kvalita niektorých prvkov bezpečnostnej infraštruktúry – havarijný stav mostov vedúcich cez Barnov potok – absencia vybraných služieb v obchode a službách – z hľadiska demografickej štruktúry je nízke zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – vybudovanie cyklotrás – podpora v oblasti budovania cyklotrás a cyklochodníkov z národnej úrovne – vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu z národnej úrovne – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok financií vymedzených na výstavbu chodníkov – zlý technický stav budov v správe obce – nezáujem o inovatívne sociálne služby – nezáujem o organizované kultúrne podujatia – nedostatočný záujem o poskytovanie služieb zo strany podnikateľov

<ul style="list-style-type: none"> – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok štátnych dotácií na skvalitnenie infraštruktúry vidieckeho cestovného ruchu – nedostatočne ohodnotená práca v službách – znižovanie počtu SZČO a PO – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov
---	--

PRIORITNÁ OBLASŤ ENIRONMENTÁLNA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – dobrá kvalita životného prostredia – kvalitné ekosystémové služby – relatívne zachovalé životné prostredie podpora vytvárania prostredia generujúceho tvorbu zelených pracovných miest – podpora budovania zelenej infraštruktúry – podpora vybudovania zberného dvora – podpora v oblasti predchádzania vzniku odpadov – podpora kvalitných ekosystémových služieb – do katastra zasahuje mimoriadne cenné CHVÚ Laborecká vrchovina – zabezpečený zber komunálneho odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> – centrom obce prechádza vyťažená cesta 1. triedy v smere na Ubl'u – nízka prioritizácia budovaniu zelenej infraštruktúry
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – podpora v oblasti existujúcej legislatívy – zmena legislatívy v prístupe k využitiu krajiny a chránených území – moderná legislatíva v oblasti ekosystémovej politiky – budovanie povedomia o triedení odpadu a správnom nakladaní s odpadmi – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> – obmedzenie v niektorých podnikateľských aktivitách z dôvodu, že do katastra zasahuje mimoriadne cenné CHVÚ Laborecká vrchovina – neochota zavádzať inovácie – nesystematický prístup k manažmentu krajiny – znižovanie počtu SZČO a PO – nedostatočná prevencia pred environmentálnymi rizikami – nedostatočná podpora dodržiavania legislatívy o odpadoch – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

3.3 Analýza vonkajšieho prostredia

Rozvoj územia, so zameraním na rozvoj miestnej ekonomiky, je ovplyvňovaný „vnútornými a vonkajšími“ faktormi a kombináciou ich vzájomného pôsobenia. Medzi faktory ovplyvňujúce rozvoj územia patria endogénne a exogénne zdroje, ich vzájomná súvislosť a najmä schopnosť ich zhodnocovania. Prírodné a kultúrne zdroje, stav ekosystémov, stupeň rozvoja hospodárstva a priemyslu, kvalita služieb, zavádzanie vedy a výskumu do praxe, či stupeň ekonomickej aktivity v blízkom okolí, sú ďalším dôležitým determinantom rozvoja a schopnosti zhodnocovania potenciálu.

3.3.1 VONKAJŠIE FAKTORY ROZVOJA ÚZEMIA, VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA ROZVOJ ÚZEMIA, STEEP ANALÝZA

V súvislosti s analýzou vonkajšieho prostredia bola použitá STEEP analýza, ktorá sa používa pri hodnotení vplyvu jednotlivých faktorov vonkajšieho prostredia na schopnosť rozvoja obce:

S - spoločenské (sociálne) faktory

T - technické (technicko-technologické) faktory

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

P - politicko-právne faktory

STEEP analýza vonkajších faktorov	
Sociálne faktory	<ul style="list-style-type: none"> • prírastok, úbytok obyvateľov • migrácia obyvateľov • vzdelanie • sociálne postavenie obyvateľov • historický a kultúrny vývoj spoločnosti • náboženské vyznanie
Technologické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • zavádzanie IKT • zavádzanie inovatívnych technológií do výroby, postupov a procesov • investície v budúcnosti
Ekonomické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • prepojenie s politickými faktormi • stav jednotlivých sektorov národného hospodárstva • vývoj meny, kurzu, inflácie • kúpyschopnosť obyvateľstva
Ekologické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémový prístup • ekosystémové služby
Politické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • stupeň liberalizácie a demokracie

	<ul style="list-style-type: none">• legislatívne zmeny ovplyvňujúce podnikateľskú sféru• prenos kompetencií zo štátnej úrovne na nižšie úrovne
--	---

Okres Snina

Vyššie popísané faktory z pohľadu vonkajšieho prostredia **v sociálnej, technologickej ekonomickej, ekologickej a politickej** oblasti ovplyvňujú schopnosť vytvárať pracovné príležitosti, a tým čiastočne ovplyvňujú výšku migračného salda, ktorá bola ku koncu roka 2014 v okrese Snina -163 (rozdiel medzi vyst'ahovanými a príst'ahovanými), ako aj výšku celkového prírastku, úbytku, ktorá bola v okrese Snina -288 (narodení, zomrelí, vyst'ahovaní, príst'ahovaní) (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014).

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia má na ekonomický rozvoj okresu podstatný vplyv jeho geografická poloha. Okres leží v severovýchodnej časti Slovenska. Severná, pomerne dlhá hranica okresu Snina je súčasne štátnou hranicou s Poľskom. Dlhá východná hranica je súčasne štátnou hranicou s Ukrajinou. Okres Snina sa rozlohou radí ku väčším okresom kraja. Z hľadiska územno-správneho usporiadania Slovenskej republiky tvorí okres 34 samosprávnych území obcí, z toho jedna obec so štatútom mesta. V okrese sa nachádza Národný park Poloniny a biosférická rezervácia Východné Karpaty. Vyhlásením národného parku došlo k zvýšeniu stupňa územnej ochrany v jeho vlastnom území a spolu s ochranným pásmom vodárenskej nádrže Starina čiastočne bránia v rozvoji iných odvetví.

Význam pre hospodársky rozvoj obce môže mať (z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia) na východ ležiace okresné mesto Snina, v ktorom ku 31.12.2014 malo trvalý pobyt 20 294 obyvateľov a juhozápadne sa rozprestierajúce okresné mesto Humenné, v ktorom ku 31.12.2014 malo trvalý pobyt 34 186 obyvateľov.

S počtom obyvateľov 37 451 sa okres Snina, pre ktorý je charakteristické rovnomerné osídlenie, radí ku menším okresom Slovenska. Hustota obyvateľstva dosahuje 47 obyv./km². Až 64,7 % obcí z celkového počtu obcí patrí do veľkostnej skupiny 0 - 499 obyvateľov.

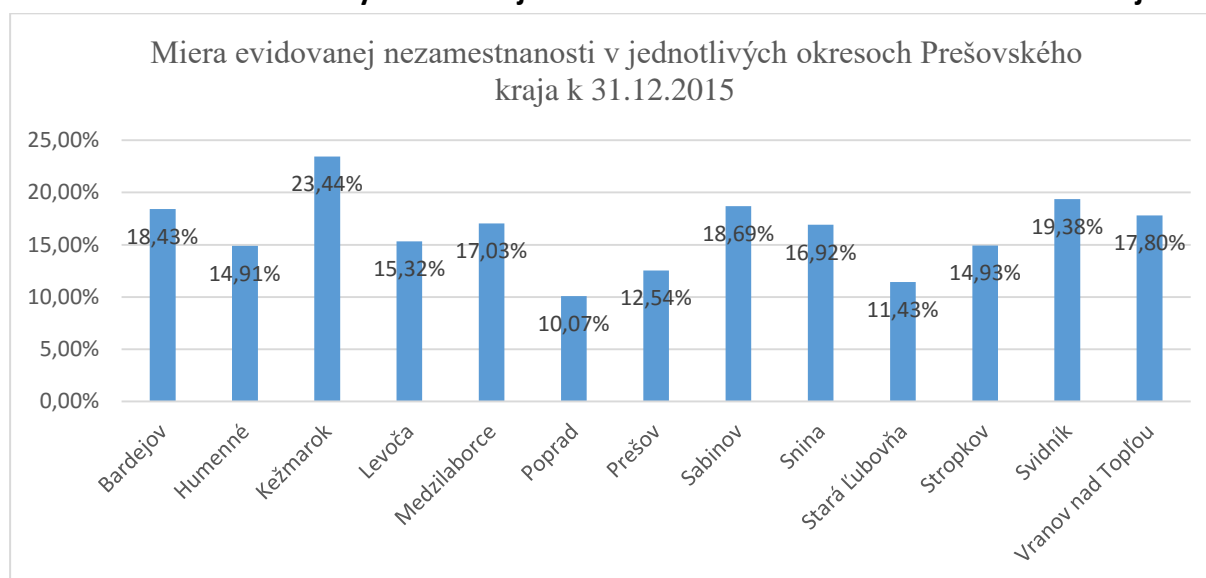
Z celkového počtu obyvateľov žije v okrese v predproduktívnom veku (do 14 rokov) 13,8 % obyvateľov, obyvatelia v produktívnom veku (od 15 – 64) tvoria v okrese podiel 72,4 % a v poproduktívnom veku (65+) je podiel 13,8% obyvateľov. V predproduktívnom veku má okres Snina najnižší podiel obyvateľov v rámci všetkých okresov Prešovského kraja. V produktívnom veku je podiel osôb druhým najvyšším v kraji, po okrese Humenné. Čo sa týka

hodnoty index starnutia je okres s hodnotou 100,2% v rámci kraja druhý najvyšší v kraji po okrese Medzilaborce).

Nedostatok pracovných príležitostí v okrese sa odráža v odlive mladej pracovnej sily. Odchod mladých za prácou do iných regiónov, aj mimo územia Slovenskej republiky, ovplyvňuje aj nízka nominálna priemerná mzda zamestnancov, ktorá k 31.12.2014 dosiahla hodnotu 675,- €, čím sa radí k dlhodobo najnižším. V okrese Snina bol ku 31.12.2014 zaznamenaný najvyšší podiel nezamestnaných, z toho až 74 % tvorili nezamestnaní so stredným a úplným stredným odborným vzdelaním.

Graf č. 1: Porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti v okresoch Prešovského kraja

Zdroj: Ústredie ÚPSVaR, Bratislava

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese je 3 542. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese 16,92% v porovnaní s koncom roka 2014, keď dosiahla úroveň 19,06 je o viac ako 2% nižšia. V porovnaní s priemerom Prešovského kraja - 15,50% je takmer o 1,42% vyššia a v porovnaní s priemerom SR je o 6,29% vyššia (ŠÚ, ku 31.12.2015).

V rámci okresu Snina je lokalizovaný Priemyselný park Snina na území mesta Snina.

S ohľadom na dochádzanie za prácou medzi najväčších zamestnávateľov v okrese patria STAVOMONT SP Snina, spol. s r.o. Snina, ALCAST, a.s. Snina, Verejnoprospešné služby Snina, s. r. o., AGRIFOP, a.s. Stakčín, MOPS PRESS, s.r.o., Autotex s.r.o. Snina, UNEX Slovakia, a.s. Snina, Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik.

Z celkovej výmery okresu 80 474 hektárov tvorí poľnohospodárska pôda 25 309 hektárov, teda 31% a nepoľnohospodárska pôda 55 165 hektárov, pričom najväčšou časťou sú lesné

pozemky, ktoré predstavujú 50 877 ha. Najväčšiu produkciu v rámci poľnohospodárskych plodín ku 31.12.2014 tvorili zemiaky, a to 15,20 t/ha (Zdroj: ŠÚ SR).

V okrese Snina 18,06 % **podnikov** z celkového počtu 537 pôsobí v oblasti priemyselnej výroby, v oblasti stavebníctva 11,73 %, vo veľkoobchode v maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov 24,39 % a 11,73 %, v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove. Z počtu 2 132 živnostníkov v okrese Snina, pôsobí v oblasti priemyselnej výroby 31,66 %, v oblasti stavebníctva 17,68 %, vo veľkoobchode, maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov 15,9 % a v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove 7,74 %.

Z hľadiska intenzity chovu hospodárskych zvierat k 31.12.2014 tvoril významný podiel chov hydiny, ošípaných a hovädzieho dobytku.

Na území okresu Snina sa z hľadiska **vodného hospodárstva** nachádza vodohospodársky významný veľkokapacitný vodný zdroj – vodárenská nádrž Starina, situovaná severovýchodne od Sniny. Plocha povodia nádrže Starina má 125,81 m² a celkový objem nádrže je 59,8 mil. m³. Vybudovaná bola v rokoch 1981 až 1988 s cieľom zabezpečiť pitnú vodu do Východoslovenskej vodárenskej sústavy.

Len takmer tretina obcí v okrese Snina mala ku 31.12.2012 vybudovaný vodovod. Z celkového počtu obyvateľov bolo 82,71% zásobovaných vodou z verejných vodovodov a verejnú kanalizáciu malo 6 obcí z celkového počtu obcí 34. 6 obcí malo verejnú kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd. Počet obyvateľov pripojených na verejnú kanalizáciu bolo 23 915, čo je 63,07% z celkového počtu obyvateľov.

Do registra **environmentálnych záťaží** je podľa Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží na roky 2010 až 2015 zaradených až 374 záťaží z Prešovského kraja, čo predstavuje 20,6 % zo všetkých záťaží na území Slovenskej republiky.

V ponuke **sociálnych služieb** sú v okrese zastúpené celoročné pobytové sociálne služby zariadeniach pre seniorov, v domovoch sociálnych služieb v špecializovaných zariadeniach, v zariadeniach podporovaného bývania, v zariadení núdzového bývania a v útulku.

Sociálne služby komunitného charakteru sú zabezpečené dennými stacionármi, rehabilitačným strediskom a opatrovateľskou službou. Pre potreby občanov okresu je sčasti zabezpečená prepravná služba, denné centrum, jedáleň, špecializované sociálne poradenstvo i služby krízovej intervencie.

V rámci sociálnych služieb určených na deťom vykonáva opatrenia sociálno-právnej ochrany deti a kurately Krízové stredisko. Zriaďovateľmi týchto služieb sú verejní a neverejní poskytovatelia.

V okrese Snina Centrum sociálnych služieb Zátisie - Osadné bolo po splnení stanovených podmienok v procese transformácie sociálnych služieb zaradené do Národného projektu Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb (NP DI). Hlavným cieľom národného projektu je vytvoriť priaznivé podmienky pre poskytovanie komunitnej starostlivosti.

Z hľadiska **cestovného ruchu** má okres Snina dostatočný kultúrny, historický a najmä prírodný potenciál. Z kultúrno-historických pamiatok, ktoré tvoria významný potenciál pre všetky obce rozkladajúce sa na území okresu, je potrebné spomenúť aspoň niektoré. Tie spolu s prírodnými danosťami a jedinečnosťami regiónu tvoria jeho svojrázny kolorit.

Ako príklad je možné spomenúť jedinečné drevené kostolíky, v ktorých architektúre a mobiliári sa prelínali prvky západnej, najmä rímskej a východnej byzantskej kultúry. V okrese Snina sa nachádzajú unikátne drevené kostolíky - vzácne sakrálne pamiatky, kaštiele, národný park a iné turisticky prítiahľivé lokality.

V obci Hrabová Roztoka tvorí významnú sakrálnu pamiatku gréckokatolícky drevený kostol sv. Bazila Veľkého, ktorý bol postavený v roku 1750. V obci Kalná Roztoka sa nachádza kultúrna pamiatka - drevený kostolík v časti Kalná. Drevený barokový kostolík sv. Michala archanjela bol postavený v roku 1764 v Novej Sedlici, ale presťahovaný bol kvôli záchrane do skanzenu Vihorlatského múzea v Humennom. V Ruskom Potoku je evidovaný pravoslávny chrám sv. Michala archanjela a v Topoli je gréckokatolícky drevený Kostol sv. Michala Archanjela postavený okolo roku 1700. V obci Uličské Krivé sa nachádza drevený chrám sv. Michala Archanjela. Zaujímavosťami je bohato vyrezávaný ikonostas z 18. storočia, ale aj cárské dvere a ikona Mandylion. V obci Jalová sa nachádza drevený kostolík sv. Juraja z r. 1792. V obci Šmigovec je chrám Nanebovstúpenie Pána, kde zaujímavosťou je vrchný rad prorokov (24 ikon).

V meste Snina, ktoré s mestom Sobrance patrí k najvýchodnejším mestám Slovenska, je turistickou atrakciou biokúpalisko, vybudované v roku 2010 v rekreačnom areáli Sninské rybníky.

Významnou turistickou atrakciou v okrese je Astronomické observatórium na Kolonickom sedle.

V okrese sa nachádzajú taktiež vzácne cyrilometodejské pamiatky - cirkevné knihy písané v staroslovienčine zo 17. – 19. storočia, ktoré je potrebné reštaurovať.

Nedaleko obce Kalná Roztoka sa zachoval unikátny pôvodný karpatský prales Havešová. Od roku 2007 je zapísaný v zozname svetového dedičstva UNESCO.

Poloniny, najvýchodnejší slovenský národný park, ktorý tvorí výrazný prírodný potenciál pre oblasť cestovného ruchu, je taktiež súčasťou okresu Snina. Obec Nová Sedlica je známa a navštevovaná aj preto, lebo je najvýchodnejšie položenou obcou na Slovensku. V jej katastri je štátna prírodná rezervácia Stučica. Stučický prales je najznámejší a svojou rozlohou najväčší prales na Slovensku s najvyšším vrchom Kremenecom (Bukovské vrchy). Územie národného parku Poloniny je zaradené do siete biosférických rezervácií pod názvom Medzinárodná biosférická rezervácia Východné Karpaty. Riaba skala je ďalšia prírodná rezervácia, ktorá sa nachádza v okrese.

Okres je v oblasti cestovného ruchu zastúpený 17 ubytovacími zariadeniami s indexom 100, čo naznačuje, že nedošlo k poklesu ubytovacích zariadení oproti roku 2013, v roku 2014 bolo evidovaných 6 241 návštevníkov s indexom 96,8 oproti roku 2013, čo naznačuje, že nedošlo k výraznému poklesu ani u návštevníkov. Agroturizmus, vidiecky cestovný ruch, v prepojení na poľnohospodársku výrobu, sa javí ako ďalšia z možných foriem cestovného ruchu v horských a podhorských oblastiach. Vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch majú viaceré obce v okrese Snina.

Prešovský samosprávny kraj patrí svojou rozlohou 8 973 km², ktorá zaberá 18,3 % rozlohy štátu a počtom obyvateľov 819 977, čo ku 31.12.2014 tvorilo 15,1% z celkového počtu obyvateľov SR, k najväčším krajom.

Spoločnú hranicu v rámci Slovenskej republiky má Prešovský samosprávny kraj s tromi samosprávnymi krajinami, na juhu s Košickým samosprávnym krajom a na západe s Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom. Na severe je územie vymedzené štátnou hranicou Slovenskej republiky s Poľskou republikou (Malopoľské a Podkarpatské vojvodstvo) v dĺžke asi 360 km. Na východe je územie vymedzené štátnou hranicou s Ukrajinou (Zakarpatská oblasť) v dĺžke asi 38 km.

Územie kraja je z hľadiska územného usporiadania Slovenskej republiky vymedzené samosprávnym územným celkom Prešovského samosprávneho kraja a zahŕňa 23 samosprávnych území miest a 642 samosprávnych území obcí, ktoré sú vytvorené zo 724 katastrálnych území. V kraji sa teda nachádza 665 obcí, najviac v rámci SR a je rozčlenený do 13 okresov (Prešov, Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou. Rozlohou najväčšími sú okresy Poprad, Bardejov a Prešov, naopak plošne najmenšími sú okresy Levoča, Stropkov a Medzilaborce). Z celkového počtu obyvateľov žije 47,9 % v mestách, krajské mesto Prešov obýva viac ako 90 tisíc obyvateľov. (Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj).

Spomedzi všetkých krajov je v Prešovskom kraji dlhodobý najvyšší prirodzený prírastok. Na druhej strane sa z Prešovského kraja vysťahovalo najviac obyvateľov. Saldo sťahovania ku 31.12.2014 dosiahlo hodnotu – 1,57 na 1 000 obyvateľov. K medziročnému nárastu počtu obyvateľov vo veku 65 a viac rokov došlo v roku 2014 vo všetkých okresoch Prešovského kraja. Veková štruktúra populácie Prešovského kraja ku 31.12.2014 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi naznačuje demografické starnutie obyvateľstva.

Situácia mladých ľudí na trhu práce v Prešovskom kraji nie je lichotivá, keďže takmer polovica z počtu ekonomicky aktívnych ľudí do 25 rokov veku je evidovaná na úradoch práce (44,5 %). Táto situácia núti nezamestnaných mladých ľudí vycestovať za prácou do krajín Európskej únie. Rizikovou skupinou z hľadiska uplatnenia na trhu práce sa stávajú aj nezamestnaní nad 45 rokov veku, u ktorých nízka jazyková vybavenosť a zdravotné problémy sťažujú hľadanie práce doma aj v zahraničí. Za posledné roky pracovalo v zahraničí v priemere 40 tisíc ľudí z Prešovského kraja, čo je najviac zo všetkých krajov Slovenska.

Priemysel v kraji je rôznorodý. Zastúpenie tu má kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Medzi najvýznamnejšie podniky v kraji patria: Tatravagónka v Poprade, Lear Corporation Seating Slovakia v Prešove, Pivovary TOPVAR, a.s., MECOM GROUP v Humennom, MILK-AGRO v Prešove, Nexis Fibers v Humennom, Bukóza Export-Import vo Vranove nad Topľou, Chemosvit folie vo Svite, Bukocel v Hencovciach a ďalšie.

Na území kraja pôsobí viac ako 16 tisíc firiem a 55,5 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb. Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby. Podľa počtu zamestnancov 95 % firiem je zaradených medzi malé podniky (do 49 zamestnancov), 1,6 % medzi stredné (od 50 - 249 zamestnancov) a 0,3 % medzi veľké podniky (nad 250 zamestnancov).

Na základe regionalizácie OECD patrí PSK medzi prevažne vidiecke regióny V sídelnej štruktúre PSK tak, ako je to charakteristické pre celé územie SR, prevládajú malé obce do 1000 obyvateľov.

Polnohospodárska pôda zaberá 42,4 % z celkovej rozlohy kraja. Z nej takmer dve pätiny predstavuje orná pôda, na ktorej sa pestujú predovšetkým obilniny, krmoviny, olejniný a zemiaky. V pestovaní zemiakov patrí kraj k najväčším producentom v SR. V rámci živočíšnej výroby prevláda chov hovädzieho dobytku. Spolu s Banskobystrickým krajom obhospodaruje najväčšie plochy lesných pozemkov.

(zdroj: Štatistický úrad SR).

Prešovský samosprávny kraj je na základe ekonomických ukazovateľov za posledné roky jedným z najzaostalejších regiónov Slovenska, čomu však nenasvedčuje územie bohaté na prírodné, kultúrne a historické zdroje. PSK patrí medzi kraje s najlepšou environmentálnou kvalitou. Na väčšine územia má PSK prostredie vysokej kvality. Prírodné prostredie je relatívne málo narušené najmä v oblastiach s nízkou ekonomickou aktivitou.

Na území kraja sa nachádza 76 území európskeho významu. Územie kraja je kvôli vyhovujúcej geologickej stavbe veľmi bohaté na výskyt minerálnych a termálnych vôd. Zastúpené sú všetky známe typy minerálnych vôd (prírodné minerálne vody, prírodné liečivé vody a prírodné minerálne vody stolové, okrem rádioaktívnych, niektoré dokonca vo veľkých koncentráciách). Sú považované za vzácny prírodný zdroj a bezpochyby sú ďalším predpokladom rozvoja územia. Na území kraja sa nachádzajú aj jedny z najstarších kúpeľov na Slovensku - Bardejovské kúpele.

3.4 Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení:

Vo väzbe na výstupy analytickej časti sú v tejto časti identifikované potreby, východiská a možné riešenia týkajúce sa rozvoja územia obce a do určitej miery aj širšieho okolitého regiónu spadajúceho do okresu.

Koncipované sú v 1. kroku všeobecne a následne v 2. kroku sú rozpracované do konkrétnych potrieb, východísk, resp. možných riešení pre daný región. Tieto potreby je možné zároveň chápať ako tzv. „rozvojové výzvy“ pre riešený okres.

Identifikované potreby, chápané aj ako „rozvojové výzvy“, tvoria východisko pre prípravu ďalších častí dokumentu - strategickej časti, programovej, realizačnej časti a finančnej. Pri stanovovaní globálnych a špecifických cieľov boli do úvahy vzaté determinanty možného rozvoja územia, teda vnútorné a vonkajšie prostredie, dopyt po území ako celku, ale aj čiastkový dopyt na území, potenciál rozvoja územia a schopnosť jeho využitia (v oblasti prírodno-geografickej, socio-demografickej, socio-ekonomickej a inovačnej), kvalita riadenia územia (schopnosť a miera implementácie jednotlivých politík), dostupnosť a kvalita služieb a ďalšie.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa prioritne, a teda aj prierezovo, v rámci opatrení a jednotlivých aktivít zameriava na podporu tvorby pracovných miest (rešpektujúc potenciál územia a špecifiká disponibilnej pracovnej sily) prostredníctvom mobilizácie zhodnocovania najmä vnútorného potenciálu.

Z hľadiska prierezovej priority tvorby pracovných miest, sú definované potreby generujúce výzvy v nasledujúcich oblastiach:

Cestovný ruch, agroturizmus

Jeho vznik a udržateľnosť sú podmienené existenciou ponuky vhodných prírodných a kultúrnych podmienok, kvalitnej technickej, environmentálnej, voľnočasovej infraštruktúry a infraštruktúry súvisiacej s komplexnými službami a určitým stupňom ekonomického, technického a sociálneho rozvoja.

Jeho podstatou je ponuka rôznych voľnočasových aktivít, najmä v horských a podhorských oblastiach, s možnosťou ubytovania sa v rodinách, vidieckych domoch alebo v účelových komerčných ubytovacích zariadeniach. Mestský a vidiecky cestovný ruch a agroturizmus zhodnocujú prostredníctvom svojich produktov s vysokou pridanou hodnotou ekonomický potenciál mestskej a vidieckej krajiny, a to najmä vďaka jej prírodným, historickým a kultúrnym zdrojom, miestnym tradíciám, vďaka zdravému životnému prostrediu a miestnym produktom a službám, ktoré sú súčasťou identity regiónu.

Pôdohospodárstvo

je z pohľadu štátnej politiky vnímané ako komplexný celok so spoločnou stratégiou pre poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesné hospodárstvo a nadväzujúci drevospracujúci priemysel. Poľnohospodárska výroba, ako aj potravinárska výroba, v dôsledku silnej konkurencie vstupom do EÚ, v dôsledku nedostatočných investícií do modernizácie a zavádzania inovácií, stratila svoje postavenie nielen na regionálnych trhoch, slovenskom trhu, ale aj na zahraničných trhoch.

Snaha Slovenska posilniť do roku 2020 potravinovú sebestačnosť na úroveň 80% svedčí o tom, že súčasná situácia v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby a potravinárskeho priemyslu nie je priaznivá. Svedčí o tom pokles podielu poľnohospodárstva a lesníctva na hrubom domácom produkte SR. Klimatické zmeny negatívne vplyvajú na ponuku poľnohospodárskych komodít a zvyšujú riziko podnikat' v poľnohospodárstve.

Aj napriek tomu je pôdohospodárstvo zatiaľ jedným z mála odvetví, ktoré vytvára vo vidieckych oblastiach nové pracovné miesta, ba dokonca vytvára potenciál v oblasti zamestnanosti pre starších a menej kvalifikovaných zamestnancov.

Malí a strední poľnohospodárski podnikatelia na Slovensku nedokážu konkurovať zahraničným dodávateľom v oblasti cien (mnohokrát však na úkor kvality). Slovenskí spotrebitelia sú čoraz náročnejší, na jednej strane vyžadujú nízke ceny, ale zároveň aj vysokú kvalitu produktov. V súčasnosti je potrebné zamerať sa na diverzifikáciu činností najmä v oblasti prvovýroby.

Priemyselná výroba

zahŕňa všetky odvetvia ľudskej činnosti, ktoré premieňajú suroviny na výrobky alebo tovar. V nadväznosti na predchádzajúce oblasti má pri rozvoji miestnych ekonomík významné zastúpenie najmä potravinársky priemysel, ktorý priamo nadväzuje na poľnohospodársku prvovýrobu, generuje potrebu potravinárskej výroby, ponuku služieb, poskytuje pracovné miesta, má významný vplyv na rozvoj regiónov, zabezpečuje výživu obyvateľstva a z toho dôvodu má strategické postavenie.

V programovom období 2014 – 2020 je jednou z priorít SR oživenie poľnohospodárstva, predovšetkým s dôrazom na živočíšnu výrobu a špecializovanú rastlinnú výrobu, potrebné sú však investície do modernizácie, inovácií a ekologizácie výroby, ako aj podpora mikro a malých podnikov.

Energetický potenciál

Narastajúca teplota vedie k zmenám v rôznych ekosystémoch, vrátane negatívnych vplyvov na život človeka. Z hľadiska zachovania zdravých ekosystémov je jedným z najvýznamnejších environmentálnych problémov v súčasnosti zmena klímy, ktorá v dôsledku negatívnych ľudských činností spôsobuje neustále zvyšovanie koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére.

Hlavnou iniciatívou v rámci stratégie Európa 2020 je „Európa efektívne využívajúca zdroje“

Jedným z tematických cieľov Stratégie Európa 2020 je Zmena klímy a energetika:

do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z r. 1990 (alebo o 30 % za priaznivých podmienok),

do roku 2020 zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20%,

do roku 2020 zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 20 % (cieľ SR: znížiť nárast emisií skleníkových plynov mimo sektora ETS tak, aby nepresiahli úroveň z r. 2005 o viac ako 13 %

do roku 2020 zvýšiť podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie na 14 %,

do roku 2020 zvýšiť energetickú efektívnosť prostredníctvom úspory 11 % konečnej spotreby energie v porovnaní s priemernou spotrebou v r. 2001 – 2005).

OZE prispievajú k ochrane životného prostredia a k diverzifikácii činností v oblasti poľnohospodárstva a priemyslu. Podporujú inovácie a rozvoj informačných technológií. Cieľom energetickej politiky SR je zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie na výrobe elektriny a tepla. Dobrý manažment obnoviteľných zdrojov energie je v súlade s

princípami trvalo udržateľného rozvoja a jedným z pilierov ekonomického rastu spoločnosti (Národný akčný plán pre obnoviteľné zdroje energie, 2010).

Infraštruktúra rôznych typov

Úroveň materiálo - technického zázemia pre vymedzené oblasti tvorí dostupnosť a kvalita relevantných infraštruktúr, napríklad dopravná, environmentálna, zelená alebo sociálna.

IDENTIFIKÁCIA KONKRÉTNÝCH POTRIEB, VÝCHODÍSK A MOŽNÝCH RIEŠENÍ

1. Cielene investovať do technickej, sociálnej infraštruktúry a infraštruktúry súvisiacej s voľným časom.
2. Zvýšiť, zmodernizovať a skvalitniť ponuku služieb
3. Zvýšiť individualizáciu miery podpory v oblasti poskytovaných sociálnych služieb podľa potrieb prijímateľov, zamerať sa na rozvoj alternatívnych sociálnych služieb. Rozšíriť sortiment poskytovaných ambulantných a terénnych služieb, zvýšiť ich kvalitu.
4. Vytvárať prostredie podnecujúce pracovné príležitosti, podporovať tvorbu pracovných miest, podporovať trvalo udržateľnú integráciu mladých ľudí do pracovného života, zvýšiť šance zamestnať sa pre 50+.
5. Zvyšovať kvalifikačnú úroveň nezamestnaných s dôrazom na dlhodobu nezamestnaných
6. Vytvárať priaznivejšie podnikateľské prostredie a motivovať k zakladaniu mikro a malých podnikov.
7. Klásť väčší dôraz na ochranu, rozvoj, efektívne využívanie a zhodnocovanie endogénnych zdrojov
8. Klásť väčší dôraz na ochranu biologickej diverzity, lepší ekosystémový prístup vrátane budovania zelených infraštruktúr.
9. Klásť väčší dôraz zvyšovaniu energetickej efektívnosti.
10. Budovať kvalitnú environmentálnu infraštruktúru s cieľom zlepšenia odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd a lepšieho prístupu ku kvalitnej vode.
11. Znižovať množstvo biologicky rozložiteľných odpadov.
12. Dobudovať kvalitnú protipovodňovú ochranu.

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť definuje víziu, teda želaný stav, premietnutý do globálnych a špecifických cieľov stanovených v rámci jednotlivých prioritných oblastí.

Globálne a špecifické ciele sú definované na základe výstupov analytickej časti, vrátane analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, identifikácie potrieb, východísk a možných riešení konkrétného zhrnutia údajov v jednotlivých častiach SWOT analýzy.

Kvôli lepšej orientácii sú aj v strategickej časti vízia, globálne a špecifické ciele spracované prehľadne v tabuľkách.

Vízia:		
Prioritná oblasť: Hospodárstvo	Prioritná oblasť: Sociálna	Prioritná oblasť: Environmentálna
Globálny cieľ	Globálny cieľ	Globálny cieľ
<i>Zhodnotiť existujúci potenciál technickej infraštruktúry, využiť a zhodnotiť prírodný potenciál</i>	<i>Zhodnotiť existujúci potenciál sociálnej infraštruktúry, využiť a zhodnotiť kultúrno – historický a prírodný potenciál</i>	<i>Zhodnotiť existujúci potenciál environmentálnej infraštruktúry, využiť a zhodnotiť potenciál pre kvalitné ekosystémové služby</i>
Špecifický cieľ	Špecifický cieľ	Špecifický cieľ
<i>Umožniť lepší prístup a vytvoriť lepšie podmienky aktérom v oblasti rozvoja miestnej ekonomiky</i>	<i>Vytvoriť prostredie podnecujúce zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky širšou ponukou kvalitných služieb</i>	<i>Vytvoriť lepšie podmienky pre zachovanie kvalitného životného prostredia</i>

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ

V programovej časti programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce v rámci troch riešených prioritných oblastí sú globálne a špecifické ciele premietnuté do konkrétnych opatrení. Rozpracovanie opatrení do konkrétnych aktivít je nevyhnutné na zabezpečenie realizácie PHSR.

Konkrétne investičné zámery, ktoré obec plánuje realizovať v období 2016 - 2023 navrhnuté na základe identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení, sú kvôli lepšej prehľadnosti aj v programovej časti spracované prehľadne v tabuľkách.

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
HOSPODÁRSTVO	1.1.1 Investície do infraštruktúry	1.1.1.1 Oprava a úprava miestnych komunikácií
		1.1.1.2: Výstavba ciest – miestnych komunikácií

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
SOCIÁLNA	2.1.1 Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku moderných a tradičných služieb	2.1.1.1. Dostavba prístavby telocvične (stolnotenisová hala, posilňovňa)
		2.1.1.2 Dobudovanie Domu smútku na Dom nádeje (rekonštrukcia existujúcej budovy)
		2.1.1.3 Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov, denného stacionára a výstavba nájomných bytov
		2.1.1.4 Výstavba potravín a cukrárne
		2.1.1.5 Dobudovanie Furmanského areálu
		2.1.1.6 Rekonštrukcia mostov cez Barnov potok
		2.1.1.7 Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
ENVIRON- MENTÁLNA	3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry a služieb podnecujúcich zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky. Budovanie zelenej infraštruktúry.	3.1.1.1 Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy
		3.1.1.2 Výstavba protipožiarneho nádrží a ciest v príľahlých urbárskych spoločenstvách
		3.1.1.3 Zriadenie zberného dvora
		3.1.1.4 Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská
		3.1.1.5 Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov

V záujme dosiahnutia globálnych cieľov v rámci jednotlivých oblastí je potrebné zabezpečiť podmienky pre efektívne a ciele využitie finančných zdrojov obce, príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, rôznych finančných mechanizmov a dotácií, štátneho rozpočtu a vlastných finančných zdrojov prijímateľov.

V záujme dosahovania špecifických cieľov je nutné cielene nasmerovať intervencie do územia s vysokým rozvojovým potenciálom pre daný špecifický cieľ a zabezpečiť tak výkonnosť a rast konkurencieschopnosti a rozvoja miestnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zvýšenie kvality života obyvateľov.

5.1 Špecifikácia a popis opatrení

V časti Špecifikácia a popis opatrení je načrtnutý výber a zameranie opatrení a konkrétne vymedzenie územných a tematických investícií.

Presne ciele investíciami do jednotlivých oblastí plánuje obec zvýšiť výkonnosť miestnej ekonomiky. To je možné dosiahnuť plánovaním integrácie jednotlivých procesov zabezpečujúcich dosiahnutie stanovených cieľov prostredníctvom spájania dostupných zdrojov (finančných, ľudských, materiálnych a iných) v relevantnom území. Nevyhnutnou súčasťou je rešpektovanie existujúcej legislatívy, ako aj ďalších dokumentov na rôznych úrovniach. V zmysle platnej legislatívy predstavujú štrukturálne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb podporujúcich miestny a regionálny rozvoj.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

1 GLOBÁLNY CIEĽ:

Zhodnotiť existujúci potenciál technickej infraštruktúry, využiť a zhodnotiť prírodný potenciál

1.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ :

Umožniť lepší prístup a vytvoriť lepšie podmienky aktérom v oblasti rozvoja miestnej ekonomiky

Vytvoriť prostredie priaznivé pre vznik pracovných príležitostí a prispieť tým ku zvýšeniu kvality života obyvateľov je, v oblasti hospodárstva, jednou z priorít obce Belá nad Cirochou. Aj napriek tomu, že v dokumente „Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja“ je definovaný okres Snina (popri okrese Medzilaborce) ako okres s najnižším 5. stupňom dostupnosti, má obec Belá nad Cirochou potenciál pre rozvoj v oblasti rozvoja miestnej ekonomiky práve v kvalitnej existujúcej dopravnej infraštruktúre zabezpečujúcej prepojenie obce so vzdialenejšími regiónmi, ale taktiež aj príľahlými obcami. Cesta I/74 Humenné – Snina – Ubl'a – hranica SR/Ukrajina prechádzajúca obcou je súčasťou celoštátnej dopravnej siete. Okresným mestom Snina, vzdialeným necelé 4 km od obce Belá nad Cirochou, prechádza cesta II/567 prepájajúca okresné mestá Snina a Medzilaborce. Táto cesta je súčasťou vedľajšej dopravnej rozvojovej osi západ – východ. Cesta 3. triedy spája obec s príľahlou obcou Zemplínske Hámre.

Obcou Belá nad Cirochou prechádza aj železničná trať regionálneho významu. Obec sa zároveň nachádza na plánovanej hlavnej rozvojovej osi cyklodopravy.

Kvalitná technická infraštruktúra má z hľadiska vplyvu vonkajších a vnútorných predpokladov význam rozvojového faktora, ovplyvňujúceho rozvoj podnikania, rozvoj všetkých sektorov miestnej ekonomiky a rast jej konkurencieschopnosti. Samospráva podporou rekonštrukcií a výstavby miestnych komunikácií, zabezpečením kvalitnej dopravnej infraštruktúry, vrátane nemotorovej, ako aj súvisiacej doplnkovej infraštruktúry, najmä v jej prepojení na existujúcu infraštruktúru národného až nadnárodného významu, podporí prítťažlivosť a atraktivnosť územia obce.

Environmentálne prijateľná modernizácia a výstavba miestnych komunikácií v kombinácii s budovaním kvalitnej voľnočasovej infraštruktúry, kvalitnými službami a inovatívnymi produktami v oblasti cestovného ruchu ponúkajú zároveň vytváranie pracovných príležitostí.

Opatrenie 1.1.1: Investície do infraštruktúry

Aktivita 1.1.1.1: Oprava a úprava miestnych komunikácií

Aktivita 1.1.1.2: Výstavba ciest – miestnych komunikácií

Na základe **Rozhodnutia OÚ Snina, odbor starostlivosti o ŽP, č. OU-SV-OSZP-2016/000501-015-R-JK**, v procese realizácie aktivít definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2016 – 2023 je potrebné rešpektovať pripomienky a požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu, a ktoré súvisia s prioritnou oblasťou Hospodárstvo.

Ide o nasledujúce pripomienky:

1. V zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50, resp. MOK 7,5/40 (funkčná trieda B3) v zmysle STN 73 6110,
2. mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101.

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

2 GLOBÁLNY CIEĽ:

Zhodnotiť existujúci potenciál sociálnej infraštruktúry, využiť a zhodnotiť kultúrno – historický a prírodný potenciál

2.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Vytvoriť prostredie podnecujúce zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky širšou ponukou kvalitných služieb

S cieľom zvýšenia kvality života obyvateľov obec popri výstavbe a rekonštrukcii miestnych pozemných komunikácií, ktoré sú súčasťou dopravného vybavenia obce a sú základom dopravného spojenia, zároveň podporí aj rekonštrukciu chodníkov. Rekonštrukcia mostov ponad Barnov potok, ako aj rekonštrukcia a výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách sú dôležité kvôli lepšej dostupnosti obyvateľov.

Miestny ekonomický rozvoj ovplyvňuje stav kvality života obyvateľov, od ktorého sa odvíja najmä migračné správanie sa obyvateľstva. Kvalitná vzdelávacia a voľnočasová infraštruktúra, je ďalším predpokladom ku vyššej spokojnosti obyvateľov s prostredím, v ktorom sa nachádzajú, pretože vytvára priestor pre kvalitu ponúkaných kultúrnych, spoločenských a športových podujatí. Stratégia PHSR navrhuje v rámci opatrenia Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku moderných a tradičných služieb s cieľom zvýšenia spokojnosti obyvateľov, okrem iných aktivít, aj dostavbu prístavby telocvične. V rámci tejto aktivity samospráva

plánuje dostavbu stolnotenisovej haly a posilňovne. Stolný tenis má v obci dlhú tradíciu. Stolnotenisový oddiel v obci Belá nad Cirochou bol pri TJ Slovan založený už v roku 1971. Družstvá mužov a neskôr dorastencov a žiakov sa zapájali do okresných aj krajských súťaží. V kategórii mladších žiakov získali titul majstra okresu, aj kraja. Od roku 1992 nesie stolnotenisový oddiel názov Športový klub Orion. V súčasnosti hrajú žiaci II. ligu VsSTZ. Samospráva v snahe podporiť už 45 ročnú tradíciu stolného tenisu v obci podporila aj vytvorenie športovej triedy pri cirkevnej základnej škole so zameraním na stolný tenis a futbal. Zmysluplné využívanie voľného času, ktoré zároveň aktivizuje rozvoj športových aktivít podporí obec aj zriadením posilňovne. Táto bude v prvom rade slúžiť najmä ako doplnok pre futbalistov a stolnotenisových hráčov. Využívať ju však budú aj ďalší návštevníci z rôznych iných dôvodov, napríklad aj zdravotných, a to najmä vo vzťahu k poškodeniam pohybového ústrojenstva, ale aj z dôvodov preventívnych.

Obec Belá nad Cirochou je v spolupráci s Organizáciou furmanov Slovenska známa tiež organizovaním furmanských pretekov. V roku 2015 sa v Belej nad Cirochou uskutočnil 8. ročník furmanských pretekov o Beľanskú podkovu, v ktorej furmani a ich ťažné kone súťažili v prekonávaní prekážok. Základnými súťažnými disciplínami furmanských pretekov sú furmanský slalom, furmanská presnosť a poslušnosť, stíhacia súťaž dvoch furmanov a silová. Dobudovaním furmanského areálu – „Topovné“ obec prispeje k zvýšeniu záujmu obyvateľov a návštevníkov o udržanie a zviditeľnenie regionálnych tradícií a prispeje aj k posilneniu vidieckeho cestovného ruchu. Furmanský areál – „Topovné“ bude využívaný aj na realizáciu ďalších voľnočasových aktivít.

V rámci zvýšenia kvality služieb obyvateľom plánuje samospráva výstavbu potravín a cukrárne.

V rámci poskytovania čo najkvalitnejších služieb obyvateľom sa obec snaží rekonštrukciou budovy Domu smútku na Dom nádeje vytvoriť dôstojné priestory na vykonávanie cirkevných, či občianskych obradov, vyhovujúcich požiadavkám súčasnej doby.

Výstupy z analytickej časti, spracované štatistické a iné verifikované údaje, ako aj informácie získané v rámci dotazníkového prieskumu naznačujú, že v obci je potenciál pre vytvorenie vhodných podmienok pre poskytovanie sociálnych služieb. Poskytovanie sociálnych služieb je vymedzené zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“). Zákon NR SR upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb, ako aj dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Štát prostredníctvom nich napomáha sociálnej inklúzii a

uspokojovaniu sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Vytvorenie prirodzeného sociálneho prostredia, čo najviac podobného prostrediu v bežnej rodine, kde klienti môžu prežiť dôstojný plnohodnotný život, je prioritou obce. Samospráva zabezpečí takéto prostredie vytvorením vhodných prevádzkových a personálnych podmienok - výstavbou domu sociálnych služieb pre seniorov a zriadením denného stacionára, v rámci ktorých budú poskytované moderné inovatívne sociálne služby založené na vysokej kvalite.

Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku moderných a tradičných služieb

Aktivita 2.1.1.1. Dostavba prístavby telocvične (stolnotenisová hala, posilňovňa)

Aktivita 2.1.1.2 Dobudovanie Domu smútku na Dom nádeje (rekonštrukcia existujúcej budovy)

Aktivita 2.1.1.3 Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov, denného stacionára a výstavba nájomných bytov

Aktivita 2.1.1.4 Výstavba potravín a cukrárne

Aktivita 2.1.1.5 Dobudovanie Furmanského areálu

Aktivita 2.1.1.6 Rekonštrukcia mostov cez Barnov potok

Aktivita 2.1.1.7 Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3. GLOBÁLNY CIEĽ:

Zhodnotiť existujúci potenciál environmentálnej infraštruktúry, využiť a zhodnotiť potenciál pre kvalitné ekosystémové služby

3.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ :

Vytvoriť lepšie podmienky pre zachovanie kvalitného životného prostredia.

Pri konkrétnych aktivitách, vyplývajúcich zo strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016-2023“ bude obec rešpektovať prvky sústavy chránených území NATURA 2000 a prvky systému ekologickej stability ÚSES, keďže časť územia obce patrí do chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina.

Pri realizácii konkrétnych aktivít zasahujúcich do prvkov sústavy chránených území NATURA 2000 a prvkov systému ekologickej stability ÚSES bude obec postupovať v súlade s

ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Obec Belá nad Cirochou bude zároveň pri zohľadňovaní svojich potrieb budovať vhodné odpadové hospodárstvo. Pri zriaďovaní zberného dvora bude dodržiavať legislatívne normy v oblasti odpadového hospodárstva, a to zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, vyhláška MŽP SR č. 373/2015 Z.z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov a pod.

Obec urobí potrebné opatrenia zamerané na predchádzanie odpadov. Tieto opatrenia nepriamo prispievajú k redukcii emisií skleníkových plynov. Zvýšenie environmentálneho vedomia obyvateľov zameraných na oblasť predchádzania vzniku odpadov, triedenia odpadov a zhodnocovania odpadov môže prispieť k zlepšeniu stavu odpadového hospodárstva v obci.

Aktivitou výstavba protipožiarnych nádrží a ciest v priľahlých urbárskych spoločenskách prispeje samospráva v rámci zvýšenia kvality protipovodňovej ochrany najmä zníženie dôsledkov povodní na zdravie ľudí, na životné prostredie, na kultúrne a historické dedičstvo, na činnosti v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby, ako aj na činnosti v oblasti produkcie a služieb iných segmentov miestnej ekonomiky. Zvýšenie kvality protipovodňovej ochrany je v oblasti eliminácie nepriaznivých dôsledkov povodní komplementárne ku celoeurópskym snahám.

Obec v rámci znižovania energetickej náročnosti budov, rekonštrukciou budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy zabezpečí zlepšenie tepelno-technických vlastností budov, čoho priamym výstupom budú budovy s podstatne nižšími nárokmi na spotrebovanú energiu. Aktivity vykonané v rámci tohto opatrenia budú environmentálne prijateľné, v súlade so Smernicou o energetickej hospodárnosti budov (2002/91/ES vs. 2010/31/EU). Opatrenia na zníženie energetickej náročnosti prispievajú k dosiahnutiu udržateľných dodávok energie a znižovaniu emisií skleníkových plynov.

Z hľadiska zachovania kvalitných ekosystémových služieb a v snahe budovať čo najviac prvkov zelenej infraštruktúry má samospráva záujem, v súlade s existujúcou legislatívou v oblasti životného prostredia a ekosystémovým prístupom, dobudovať park Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská a začať s výstavbou Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov.

Opatrenie 3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry a služieb podnecujúcich zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky. Budovanie zelenej infraštruktúry.

Aktivita 3.1.1.1 Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy

Aktivita 3.1.1.2 Výstavba protipožiarnych nádrží a ciest v príľahlých urbárskych
spoločenstvách

Aktivita 3.1.1.3 Zriadenie zberného dvora

Aktivita 3.1.1.4 Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská

Aktivita 3.1.1.5 Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov

Na základe **Rozhodnutia OÚ Snina, odbor starostlivosti o ŽP, č. OU-SV-OSZP-2016/000501-015-R-JK**, v procese realizácie aktivít definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2016 – 2023 je potrebné rešpektovať pripomienky a požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu, a ktoré súvisia s prioritnou oblasťou Environmentálnou.

Ide o nasledujúce pripomienky:

3. Rešpektovať prirodzené záplavové územie vodných tokov a rešpektovať obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,
4. pre výkon správy vodných tokov požadujeme ponechať v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významného vodného toku Cirocha a Barnov potok manipulačný pás šírky 10 m a pozdĺž oboch brehov drobných vodných tokov manipulačný pás šírky 5 m,
5. v rámci odvádzania dažďových vôd z novonavrhovaných spevnených plôch žiadame zrealizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z.z. podľa § 9.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou
na obdobie 2016 - 2023**

5.2 Projektové zámery

P. č.	Názov investora	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Stručný popis, resp. poznámky	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný			Predpokladaná realizácia (od - do)	Predpokladané náklady (EUR)	Realizácia projektu je viazaná na	Pripravenosť projektového zámeru
					Oblasť	Kategória	Iné				
1.	Obce	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Oprava a úprava miestnych komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2016-2023	200 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
2.	Obce	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2016-2023	45 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	Spracovaná projektová dokumentácia
3.	Obce	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba ciest – miestnych komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2016-2023	500 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	Spracovaná projektová dokumentácia
4.	Obce	Investičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská	Sociálna infraštruktúra	Verejné priestranstvá		2016-2023	25 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	Spracovaná projektová dokumentácia
5.	Obce	Investičný	1130 - Ostatné budovy na bývanie	Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov	Sociálna infraštruktúra	Verejné priestranstvá		2016-2023	200 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	Spracovaná projektová dokumentácia
6.	Obce	Investičný	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy	Sociálna infraštruktúra	Školstvo		2016-2023	200 000,00 €	zdroje ŠFRB, MDVRR, vlastné	Pripravené povolenia, stanoviská
7.	Obce	Investičný	1265 - Budovy na šport	Dostavba prístavby telocvične (stolnotenisová hala, posilovňa)	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		2016-2023	100 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
8.	Obce	Investičný	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	Dobudovanie Domu smútku na Domu nádeje (rekonštrukcia existujúcej budovy a prístavba)	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť		2016-2023	580 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
9.	Obce	Investičný	1130 - Ostatné budovy na bývanie	Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov a denného stacionára	Sociálna infraštruktúra	Sociálna vybavenosť		2016-2023	995 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	Pripravené povolenia, stanoviská
10.	Obce	Investičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Výstavba protipožiarnych nádrží a ciest v priľahlých urbárskych spoločenstvách	Životné prostredie	Prevencia pred prírodnými nešťastiami		2016-2023	200 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
11.	Obce	Investičný	2141 - Mosty a nadjazdy	Rekonštrukcia mostov cez Barnov potok	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2016-2023	200 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
12.	Obce	Investičný	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Výstavba potravín a cukrárne v časti pri	Sociálna infraštruktúra	Maloobchod		2016-2023	100 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
13.	Obce	Investičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Dobudovanie Furmanského areálu	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		2016-2023	300 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah
14.	Obce	Investičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Zriadenie zberného dvora	Životné prostredie	Zhodnocovanie odpadu		2016-2023	1 500 000,00 €	zdroje EÚ, vlastné, ŠR	V štádiu úvah

5.3 Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO					
1.1.1.2: Výstavba ciest – miestnych komunikácií					
Základné údaje					
Garant:		Obec			
Kontaktná osoba		Starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016-2023			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			
Stav pred realizáciou		Nedobudovaná cestná infraštruktúra			
Cieľ		„Umožniť lepší prístup a vytvoriť lepšie podmienky aktérom v oblasti rozvoja miestnej ekonomiky“			
Výstup		Dobudované miestnej komunikácie			
Výsledok		Lepšia dostupnosť			
Dopad		Prostredie priaznivejšie pre podnikateľov			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016-2017			
Verejné obstarávanie a podpis zmluvy		2016-2019			
Realizácia projektu / kolaudácia		2016-2023			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	500 000,00 €	x	x	x	
Spolu	500 000,00 €	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA					
2.1.1.3: Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov, denného stacionára a výstavba nájomných bytov					
Základné údaje					
<i>Garant:</i>	Obec				
<i>Kontaktná osoba</i>	Starosta / poverená osoba				
<i>Začatie a ukončenie projektu</i>	2016-2023				
<i>Súčasný stav projektu</i>	Pripravené povolenia, stanoviská				
<i>Stav pred realizáciou</i>	Absencia sociálnej infraštruktúry umožňujúcej ponuku inovatívnych sociálnych služieb				
<i>Cieľ</i>	„Vytvoriť prostredie podnecujúce zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky širšou ponukou kvalitných služieb“				

Výstup	Zriadenie domu sociálnych služieb a denného stacionára				
Výsledok	Lepší prístup k inovatívnym sociálnym službám				
Dopad	Spokojní klienti využívajúci služby				
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik	Predpokladaný termín				
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016 - 2017				
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2018				
Verejné obstarávanie a podpis zmluvy	2019				
Realizácia projektu / kolaudácia	2019 - 2020				
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	995 000,00€	x	x	x	
Spolu	995 000,00€	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

2.1.1.7: Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách

Základné údaje

Garant:	Obec				
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba				
Začatie a ukončenie projektu	2016-2023				
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia				
Stav pred realizáciou	Absencia chodníkov na vybudovaných miestnych komunikáciách				
Cieľ	„Vytvoriť prostredie podnecujúce zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky širšou ponukou kvalitných služieb“				
Výstup	Nové chodníky				
Výsledok	Lepšia dostupnosť a vyššia bezpečnosť v obci				
Dopad	Vyššia kvalita života obyvateľov				
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik	Predpokladaný termín				
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016				
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016-2017				
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2019				
Realizácia projektu / kolaudácia	2016-2023				
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				

Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	45 000,00 €	x	x	x	
Spolu	45 000,00 €	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3.1.1.1 Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy

Základné údaje

Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2023
Súčasný stav projektu	Pripravené povolenia, stanoviská
Stav pred realizáciou	Vysoká energetická náročnosť budov CZŠ a MŠ
Cieľ	„Vytvoriť lepšie podmienky pre zachovanie kvalitného životného prostredia.“
Výstup	Zateplené budovy
Výsledok	Zvýšenie energetickej efektívnosti
Dopad	Lepšia ochrana životného prostredia

Realizácia projektu

Fáza /míľnik	Predpokladaný termín
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016-2017
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2019
Realizácia projektu / kolaudácia	2016-2023

Financovanie projektu

Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	200 000,00 €	x	x	x	
Spolu	200 000,00 €	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3.1.1.4 Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská

Základné údaje

Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2023
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Nedobudované prvky zelenej infraštruktúry
Cieľ	„Vytvoriť lepšie podmienky pre zachovanie kvalitného životného prostredia.“
Výstup	Vybudovaný park

Výsledok		Podpora budovania zelenej infraštruktúry			
Dopad		Lepšia ochrana životného prostredia			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016 - 2017			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2017			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2018 - 2019			
Realizácia projektu / kolaudácia		2020 - 2023			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	25 000,00 €	x	x	x	
Spolu	25 000,00 €	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3.1.1.5 Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov

Základné údaje					
Garant:		Obec			
Kontaktná osoba		Starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016-2023			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			
Stav pred realizáciou		Nedobudované prvky zelenej infraštruktúry			
Cieľ		„Vytvoriť lepšie podmienky pre zachovanie kvalitného životného prostredia.“			
Výstup		Vybudovaný park			
Výsledok		Podpora budovania zelenej infraštruktúry			
Dopad		Lepšia ochrana životného prostredia			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016-2017			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2016-2019			
Realizácia projektu / kolaudácia		2016-2023			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	200 000,00 €	x	x	x	
Spolu	200 000,00 €	x	x	x	

5.4 Merateľné ukazovatele

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené ukazovatele výstupu. Ide o konkrétne produkty, výstupy jednotlivých aktivít definovaných v akčnom pláne. Výstupy nevedú ku kvalitatívnemu posudzovaniu. Indikátory výstupov sú merané vo fyzikálnych jednotkách ako je počet, kus, m, m².

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené aj ukazovatele výsledku. Indikátory výsledku sú základným prostriedkom pre monitorovanie pokroku implementácie a hodnotenie dosiahnutia cieľov.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
1.1.1 Investície do infraštruktúry				
1.1.1.1 Oprava a úprava miestnych komunikácií				
výstupu	Opravené a upravené miestne komunikácie	m ²	0	5500
1.1.1.2: Výstavba ciest – miestnych komunikácií				
výstupu	Novovybudované miestne komunikácie	m ²	0	5000

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku moderných a tradičných služieb				
Aktivita 2.1.1.1: Dostavba prístavby telocvične (stolnotenisová hala, posilňovňa)				
výsledku	Obyvatelia využívajúci priestory stolnotenisovej haly a posilňovne	počet	0	700
Aktivita 2.1.1.2: Dobudovanie Domu smútku na Dom nádeje (rekonštrukcia existujúcej budovy)				
výstupu	Rekonštruovaná plocha	m ²	0	240
Aktivita 2.1.1.3 Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov, denného stacionára a výstavba nájomných bytov				
dopadu	Spokojní klienti využívajúci služby	počet	0	130
výstup	Nové bytové jednotky	počet	0	18
Aktivita 2.1.1.4: Výstavba potravín a cukrárne				
výsledok	Služby poskytované obyvateľom	počet	0	2
Aktivita 2.1.1.5: Dobudovanie Furmanského areálu				
výsledok	Návštevníci/rok	počet	1200	3000
Aktivita: 2.1.1.6 Rekonštrukcia mostov cez Barnov potok				
výstup	Rekonštruované mosty	počet	0	2
Aktivita 2.1.1.7 Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách				
výstup	Nové chodníky na miestnych komunikáciách	m	0	1600

PRIORITNÁ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry a služieb podnecujúcich				
3.1.1.1 Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy				
výstup	Zateplená plocha školy	m ²	0	1800
3.1.1.2 Výstavba protipožiarnych nádrží a ciest v priľahlých urbárskych spoločenstvách				
výstup	Nové protipožiarné nádrže	počet	0	2
3.1.1.3 Zriadenie zberného dvora				
výsledok	Obyvatelia využívajúci služby nového zberného dvora	Počet EO	0	3300
3.1.1.4 Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská				
výstup	Nové plochy parku využívané obyvateľmi obce	m ²	850	900
3.1.1.5 Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov				
výstup	Park priateľstva	m ²	0	1800

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie

Obec bude v procese realizácie dokumentu postupovať v zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov. Partnermi v tomto procese môžu byť aj všetci dotknutí obyvatelia, zamestnávateľia, ako aj podnikateľské subjekty, ktorí prejavia záujem prispieť k rozvoju miestnej ekonomiky, a sú relevantnými hráčmi na poli regionálneho rozvoja. Svoju mieru ochoty podporiť rozvoj a zlepšiť výkonnosť miestnej ekonomiky obyvatelia obce prejavili aj v dotazníku, ktorý aj s vyhodnotením tvorí súčasť predkladaného PHSR.

Schválenie, koordinácia, implementácia a monitorovanie implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2016 – 2023 je v kompetencii Zastupiteľstva obce a starostu obce podľa zákona č. zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

6.2 Komunikačná stratégia a koordinácia

Počas vypracovávania strategického dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2016 - 2023 samospráva spolupracovala pri príprave jednotlivých prioritných oblastí s internými aj externými odborníkmi, sociálno -ekonomickými partnermi.

1. Konzultácie jednotlivých krokov - činností samosprávy a dodávateľa diela v rámci prípravy a spracovania dokumentu
2. Pracovné stretnutia
3. Dotazníkový prieskum
4. Elektronická komunikácia
5. Poskytnutie informácie o príprave dokumentu na webovej stránke obce a dotknutých subjektov
6. Zaslanie pripomienok ku pripravovanému dokumentu v súlade so zákonom 24/2006 Z.z. a ich zohľadnenie v procese implementácie dokumentu
7. Poskytovanie informácií v procese implementácie strategického dokumentu v závislosti od požiadaviek a vo vzťahu k dotknutým cieľovým skupinám v súkromnom a verejnom sektore

6.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovacích a hodnotiacich aktivít bude sledovať napĺňanie definovaných cieľov prostredníctvom definovaných ukazovateľov a sledovať prínos cielene umiestnených investícií k rozvoju miestnej ekonomiky a rastu jej konkurencieschopnosti. Dôraz bude kladený na zvýšenie počtu pracovných miest, diverzifikáciu činností, zavádzania inovatívnych technológií a vznik nových kreatívnych činností. Počiatočný a konečný stav sledovaných monitorovacích ukazovateľov sa v rámci priebežného posudzovania vplyvu stratégie na rozvoj územia porovná v každej správe. Monitorovacie ukazovatele budú sledované na základe údajov z priebežne realizovaných alebo ukončených projektov. Ich zber bude zabezpečovať osoba poverená zastupiteľstvom obce jedenkrát ročne a spracuje ich do výslednej podoby.

Cieľom merateľných ukazovateľov je sledovať, ako prostredníctvom efektívnejšieho využívania endogénnych zdrojov a najmä ich zhodnotením dochádza k rozvoju miestnej ekonomiky, rastu jej konkurencieschopnosti a tým ku zvyšovaniu spokojnosti a kvality života obyvateľov v obci. Sú členené na:

- a) ukazovatele výstupov - kvantitatívne hodnotia nastávajúcu zmenu
- b) ukazovatele výsledkov - kvalitatívne hodnotia nastávajúcu zmenu
- c) ukazovatele dopadu – predpokladajú kvantitatívnu zmenu na širšie územie do budúcnosti

6.4 Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)

Akčný plán prioritnej oblasti: HOSPODÁRSTVO						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obec	Iné	
1.1.1 Investície do infraštruktúry						
1.1.1.1 Oprava a úprava miestnych komunikácií	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
1.1.1.2: Výstavba ciest – miestnych komunikácií	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje

Akčný plán prioritnej oblasti: SOCIÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obec	Iné	
2.1.1 Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku moderných a tradičných služieb						
2.1.1.1. Dostavba prístavby telocvične (stolnotenisová hala, posilňovňa)	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.2 Dobudovanie Domu smútku na Dom nádeje (rekonštrukcia existujúcej budovy)	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.3 Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov, denného stacionára a výstavba nájomných bytov	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.4 Výstavba potravín a cukrárne	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.5 Dobudovanie Furmanského areálu	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.6 Rekonštrukcia mostov cez Barnov potok	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.7 Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje

Akčný plán prioritnej oblasti: ENVIRONMENTÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obce	Iné	
3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry a služieb podnecujúcich						
3.1.1.1 Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.2 Výstavba protipožiarnych nádrží a ciest v príľahlých urbárskych spoločenstvách	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.3 Zriadenie zberného dvora	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.4 Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.5 Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov	2016-2023	X	X	X		Získanie NFP, zdroje iných finančných mechanizmov, štátna dotácia, vlastné zdroje

7 FINANČNÁ ČASŤ

V zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov „základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovňovania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovuje osobitný zákon. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov, môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy“. Pri umiestňovaní investícií bude obec postupovať v súlade so zákonom. (Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov).

Zdroje financovania budú dopĺňané priebežne počas monitorovacích období.

7.1 Finančný plán

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť HOSPODÁRSTVO								
1.1.1 Investície do infraštruktúry	1.1.1.1 Oprava a úprava miestnych komunikácií	2016-2023	200 000,00	x	x	x		
	1.1.1.2: Výstavba ciest – miestnych komunikácií	2016-2023	500 000,00	x	x	x		
Spolu			700 000,00	x	x	x		

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet o obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť SOCIÁLNA								
2.1.1 Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku moderných a tradičných služieb	2.1.1.1. Dostavba prístavby telocvične (stolnotenisová hala, posilňovňa)	2016-2023	100 000,00	x	x	x		
	2.1.1.2 Dobudovanie Domu smútku na Dom nádeje (rekonštrukcia existujúcej budovy)	2016-2023	580 000,00	x	x	x		
	2.1.1.3 Výstavba domu sociálnych služieb pre seniorov, denného stacionára a výstavba nájomných bytov	2016-2023	995 000,00	x	x	x		
	2.1.1.4 Výstavba potravín a cukrárne	2016-2023	100 000,00	x	x	x		
	2.1.1.5 Dobudovanie Furmanského areálu	2016-2023	300 000,00	x	x	x		
	2.1.1.6 Rekonštrukcia mostov cez Barnov potok	2016-2023	200 000,00	x	x	x		
	2.1.1.7 Výstavba chodníkov na miestnych komunikáciách	2016-2023	45 000,00	x	x	x		
Spolu			2 320 000,00	x	x	x		

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA								
3.1.1 Investície do environmentálnej infraštruktúry a služieb podnecujúcich zvyšovanie výkonnosti miestnej ekonomiky. Budovanie zelenej infraštruktúry	3.1.1.1 Zateplenie budov Cirkevnej základnej školy a materskej školy	2016-2023	200 000,00	x	x	x		
	3.1.1.2 Výstavba protipožiarnych nádrží a ciest v priľahlých urbárskych spoločenstvách	2016-2023	1 200 000,00	x	x	x		
	3.1.1.3 Zriadenie zberného dvora	2016-2023	1 500 000,00	x	x	x		
	3.1.1.4 Dobudovanie parku Centrum na križovatke Osloboditeľov – Vihorlatská	2016-2023	25 000,00	x	x	x		
	3.1.1.5 Výstavba Parku priateľstva na ul. Osloboditeľov	2016-2023	200 000,00	x	x	x		
Spolu			3 125 000,00	x	x	x		

8 ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce predstavuje strednodobý plánovací dokument, ktorý reaguje na súčasný stav územia, jeho endogénnych zdrojov. V procese efektívneho riadenia miestnej úrovne navrhuje presne smerované investície, ktorých výsledkom bude rozvoj a rast konkurencieschopnej ekonomiky a dopadom bude vytvorenie vhodných podmienok pre vyššiu kvalitu života obyvateľov.

Aktivity, opatrenia, globálne a špecifické ciele v rámci jednotlivých prioritných oblastí boli definované na základe identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení.

Implementácia PHSR obce Belá nad Cirochou bude priebežne monitorovaná a hodnotená prostredníctvom merateľných ukazovateľov, na základe výstupov a výsledkov realizovaných intervencií.

Procesom implementácie jednotlivých aktivít Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou prispeje k dosahovaniu cieľov definovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020 a k plneniu strategických rámcov jednotlivých operačných programov schválených na úrovni SR, tvorených cieľmi politiky regionálneho rozvoja na národnej úrovni a nadnárodnej úrovni.

Ďalšie kopírovanie a nakladanie so strategickým dokumentom:

**„Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie
2016 - 2023“**

podlieha zákonu 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom
(autorský zákon) a v znení neskorších predpisov.

9 POUŽITÉ ZDROJE

1. Štatistický úrad SR
2. Územný plán
3. Rozpočet obce
4. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
5. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
6. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov
7. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020
9. Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja
10. Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
11. Regionálna integrovaná územná stratégia PSK
12. Operačný program Kvalita životného prostredia na obdobie 2014 - 2020
13. Operačný program Ľudské zdroje
14. Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh 2015
15. Koncepcia územného rozvoja Slovenska, 2001
16. Stratégia Európa 2020
17. Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 - 2020
18. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
19. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
20. Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
21. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
22. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
23. Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2014 ZELENÁ SPRÁVA
24. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
25. <http://www.belanadcirochou.sk/historia/>
26. Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie. MŽP SR, SAŽP, 2002 (**Geomorfologické jednotky** - Mazúr, E., Lukniš M., **Pôdy** - Rudolf Šály, Bohumil Šurina, **Klimatické oblasti** Milan Lapin, Pavel Faško, Marián Melo, Pavel Šťastný, Ján Tomlain)
27. Rozhodnutie OÚ Snina, odbor starostlivosti o ŽP, č. OU-SV-OSZP-2016/000501-015-R-JK zo dňa 12.5.2016

10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

atď.	a tak ďalej
č.	číslo
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
ČOV	čistiareň odpadových vôd
DPH	daň z pridanej hodnoty
EAO	ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ES	Európske spoločenstvá
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EO	ekvivalent obyvateľov
EZ	environmentálna záťaž
FO	fyzická osoba
gr.k.	gréckokatolícky
ha	hektár
HDP	hrubý domáci produkt
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
IT	informačné technológie
JRD	jednotné roľnícke družstvo
km	kilometer
ks	kus
MAS	Miestna akčná skupina
max.	maximálne
min.	minimálne
MPRV	SR Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MZ	mestské zastupiteľstvo
MŽP	SR Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MWt	megawatt
napr.	napríklad
NATURA 2000	sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NFP	nenávratný finančný príspevok
NN	nízke napätie
n.o.	nezisková organizácia
NPR	národná prírodná rezervácia
NSRV	Národná sieť rozvoja vidieka
o.z.	občianske združenie
OP IZ	Operačný program Ľudské zdroje
OZE	obnoviteľné zdroje energie
PMO	pamiatkový objekt
p.n.l	pred naším letopočtom
PO	právnická osoba
PRV	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020

resp. respektíve
RIÚS Regionálna integrovaná územná stratégia
ROEP register obnovennej evidencie pozemkov
SHR samostatne hospodáriaci roľník
SK Slovensko
SK NACE rev. 2 štatistická klasifikácia ekonomických činností
SODB 2011 Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011
SŠ stredná škola
SR Slovenská republika
STL strednotlaký plynovod
ŠR štátny rozpočet
TKO tuhý komunálny odpad
TTP trvalé trávne porasty
UIPŠ Ústav informácií a prognóz školstva
ÚZPF Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VZN Všeobecne záväzné nariadenie
ŠÚ SR Štatistický úrad Slovenskej republiky
VTL vysokotlaký plynovod
VÚC vyšší územný celok
Z. z. Zbierka zákonov
ŽoNFP žiadosť o nenávratný finančný príspevok

11 PRÍLOHY

1. Príloha č. 1: Rozhodnutie OÚ Snina, odbor starostlivosti o ŽP, č. OU-SV-OSZP-2016/000501-015-R-JK zo dňa 12.5.2016

OKRESNÝ ÚRAD SNINA
ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Partizánska 1057, 069 01 Snina

OU-SV-OSZP-2016/000501-015-R-JK

V Snine 12.05.2016

ROZHODNUTIE

Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie ako orgán štátnej správy na posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa § 53 ods. 1 písm. c) a podľa § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) v spojení s § 5 zákona NR SR č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe oznámenia o strategickom dokumente „**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023**“, ktoré predložil obstarávateľ, **Obec Belá nad Cirochou, Osloboditeľov 535/33, 067 81 Belá nad Cirochou, IČO : 00322814**, vydáva v zmysle § 7 ods. 5 zákona po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Strategický dokument „**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023**“ sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ODÔVODNENIE

Obstarávateľ, **Obec Belá nad Cirochou, Osloboditeľov 535/33, 067 81 Belá nad Cirochou, IČO : 00322814** zastúpená starostom obce Jánom Vajdom predložil dňa 19.04.2016 Okresnému úradu Snina, odboru starostlivosti o životné prostredie podľa § 5 zákona oznámenie o strategickom dokumente „**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023**“. Navrhovaný strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023“ je strednodobý strategický dokument na základe zberu a sumarizácie štatistických a iných relevantných a verifikovaných údajov stanoví optimálny návrh rozvojových priorít, opatrení a aktivít za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území, so zreteľom na endogénne a exogénne zdroje, príležitosti rozvoja, a potreby regiónu v období rokov 2015 – 2023. Dokument

je spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z. Strategickým cieľom implementácie aktivít deklarovaných v dokumente v rámci jednotlivých rozvojových priorít je pozitívne ovplyvniť rozvoj obce, dosiahnuť zdravé sociálnoekonomické prostredie a prispieť ku zvýšeniu kvality života obyvateľov, zvýšeniu atraktivity obce pre jej obyvateľov, podnikateľov, potenciálnych investorov a návštevníkov, a to v súlade s platným Územným plánom obce, vrátane jeho zmien a doplnkov, ako aj v nadväznosti na ďalšie relevantné dokumenty na úrovni NUTS 3 a NUTS1, vrátane dokumentov na nadnárodnej úrovni. V súlade so zákonom 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja sú v §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja stanovené nasledujúce ciele: odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v oblasti hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja a zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, pričom tieto sú v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 – 2023 plne rešpektované. Schválenie predkladaného strategického dokumentu nepredpokladá negatívne dopady na krajinu a zhoršenie súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia, nakoľko návrh ukladá rešpektovanie relevantných ustanovení príslušných zákonov, vyhlášok, nariadení, noriem, či iných predpisov. Oznámenie o strategickom dokumente vypracoval Ján Vajda, starosta obce, dňa 12.04.2016. Obsah predloženého oznámenia je po formálnej stránke spracovaný v zmysle prílohy č. 2 zákona. Predmetný strategický dokument svojím predmetom (uvedený v § 4 ods. 1 zákona v zmysle § 4 ods. 2 písm. b)) podlieha zisťovaciemu konaniu, ktoré Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie vykonal podľa § 7 zákona. V rámci zisťovacieho konania Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie rozoslal oznámenie o strategickom dokumente listom č. OU-SV-OSZP-2016/000501-002-JK zo dňa 20.04.2016 podľa § 6 ods. 2 zákona na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom (Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov, Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. Mieru 080 01 Prešov, Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, oblasť Humenné, Mierová 5, 066 01 Humenné, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, Ul. 26. novembra 2/1507, 066 18 Humenné, Okresný úrad Snina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, (úsek OPaK, ŠVS, OH), Partizánska 1057, 069 01 Snina, Okresný úrad Humenné, Pozemkový a lesný odbor, pracovisko Snina, Partizánska 1057, 069 01 Snina, Okresný úrad Snina, odbor krízového riadenia, Partizánska 1057, 069 01 Snina, Okresný úrad Humenné, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, 066 01 Humenné, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, Kudlovska 172, 066 01 Humenné, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica, OZ Košice, Ďumbierska 14, 041 59 Košice, Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Poloniny, Mieru 193, 067 61 Stakčín, Správa CHKO Východné Karpaty, Duchnovičova 535, 068 01 Medzilaborce, Obec Dlhé nad Cirochou, Obec Zemplínske Hámre, Mesto Snina) a schvaľujúcemu orgánu obci Belá nad

Cirochou listom č. OU-SV-OSZP-2016/000501-003-JK zo dňa 19.04.2016. Zároveň bezodkladne zverejnil oznámenie na webovom sídle ministerstva

<http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-hospodarskeho-rozvoja-socialneho-rozvoja-obce-bela-nad-cirocho>

a informáciu pre verejnosť na úradnej tabuli Okresného úradu Snina

<http://www.minv.sk/?uradna-tabula-13> .

Do termínu vydania tohto rozhodnutia doručili Okresnému úradu Snina, odboru starostlivosti o životné prostredie svoje písomné stanoviská nasledovné subjekty (stanoviská sú uvádzané v skrátenom znení) :

1. Okresný úrad Snina, odbor krízového riadenia, Partizánska 1057, 069 01 Snina, list č. OU-SV-OKR-2016/000025 zo dňa 20.04.2016, doručený 20.04.2016

Okresný úrad Snina, odbor krízového riadenia **neuplatňuje** iné požiadavky k predloženému návrhu strategického dokumentu a z hľadiska záujmov civilnej ochrany obyvateľstva s týmto **súhlasí**.

2. Okresný úrad Humenné, Pozemkový a lesný odbor, Pracovisko Snina, Partizánska 1057, 069 01 Snina, list č. OU-HE-PLO-2016/005281-2 zo dňa 22.04.2016, doručený 22.04.2016

Okresný úrad Humenné, pozemkový a lesný odbor, nemá pripomienky k predloženému strategickému dokumentu – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016-2023. Z hľadiska nami sledovaných záujmov nemusí byť uvedený strategický dokument posudzovaný podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Partizánska 1057, P.O.Box 17, 069 01 Snina, list č. OU-SV-OSZP-2016/000511-002-JH zo dňa 25.04.2016, doručený 25.04.2016

K predloženému oznámeniu o strategickom dokumente nemáme pripomienky.

Orgán štátnej správy, ktorý vedie konanie o veci, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, môže o veci rozhodnúť najskôr po tom, ako mu bolo doručené rozhodnutie orgánu ochrany prírody o vydaní alebo nevydaní súhlasu alebo povolení alebo nepovolení výnimky zo zákazu, odborné stanovisko alebo vyjadrenie, ak sa podľa tohto zákona vyžadujú. (§ 103 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov).

Rozhodnutím o vydaní súhlasu, povolení výnimky, nevydaní súhlasu alebo nepovolení výnimky podľa tohto zákona, odborným stanoviskom a vyjadrením je orgán štátnej správy viazaný. (§ 103 ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov).

4. Okresný úrad Humenné, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Kukorelliho 1, 066 01 Humenné, list č. OU-HE-OCDPK-2016/005285-002 zo dňa 21.04.2016, doručený 25.04.2016

K oznámeniu o strategickom dokumente „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 – 2023“ **nemáme námietok.**

Katastrálne územie obce Belá nad Cirochou je v dotyku s cestou I/74, III/3881 a III/3882, preto požadujeme rešpektovať jej súčasné smerové a šírkové usporiadanie v zastavanom území. Z hľadiska ochrany a rozvoja cestnej siete nie sú dotknuté naše záujmy v tomto území, preto predložený zámer nemá byť posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o vplyve na životné prostredie.

5. Obec Zemplínske Hámre, Hlavná 152/183, 067 77 Zemplínske Hámre, list č. 2016/404 zo dňa 22.04.2016, doručený 25.04.2016

Strategický dokument by nemal byť posudzovaný podľa zákona.

6. Správa a údržba ciest prešovského samosprávneho kraja oblasť Humenné, Mierová 5139, 066 01 Humenné, list č. 349-51-4240-2016 zo dňa 22.04.2016, doručený 27.04.2016

Našou záujmovou oblasťou v katastri obce Belá nad Cirochou sú cesty III/567 / Belá nad Cirochou – príjazd / a III/3882 / Belá n/C – Z. Hámre /. Požadujeme, aby PHSR obce Belá nad Cirochou rešpektoval ich existujúcu trasu a šírkové usporiadanie.

- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50, resp. MOK 7,5/40 (funkčná trieda B3) v zmysle STN 73 6110
- mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101

8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, Ul. 26. novembra č. 1507/2, 066 18 Humenné, list č. 16/01174-2 zo dňa 27.04.2016, doručený 02.05.2016

K oznámeniu o aktualizácii strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 – 2023“ nie sú z hľadiska záujmov ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia ustanovených v zákone č. 355/2007 Z. z. a v jeho vykonávacích predpisoch pripomienky.

9. Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Partizánska 1057, P.O.Box 17, 069 01 Snina, list č. OU-SV-OSZP-2016/000504-002-AL zo dňa 03.05.2016, doručený 03.05.2016

Z hľadiska záujmov na úseku odpadového hospodárstva predložený strategický dokument nie je potrebné posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších.

10. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, list č. CS 26/2016-CZ 7909/49220/Vg zo dňa 27.04.2016, doručený 04.05.2016

V katastrálnom území obce Belá nad Cirochou sa v správe našej organizácie SVP, š.p., OZ Košice nachádzajú vodné toky : bezmenný pravostranný prítok (Ťava) vodného toku Hodkovec, drobný vodný tok Kamenný potok rkm 0,0 -1,8, drobný vodný tok Topoľné aj

s prítokom, vodohospodársky významný tok Cirocha a Barnov potok. Kapacita korýt týchto vodných tokov nepostačuje na odvedenie Q_{100} ročných veľkých vôd.

Na vodných tokoch v k.ú. Belá nad Cirochou nebol v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov orgánom štátnej vodnej správy určený rozsah inundačného územia. Do doby určenia inundačného územia sa vychádza z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami. Za dostupné podklady považujeme aj informácie o zaplavenom území z minulých povodní.

Pri návrhu rozvoja obce Belá nad Cirochou požadujeme rešpektovať prirodzené záplavové územie vodných tokov a rešpektovať obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Pre výkon správy vodných tokov požadujeme ponechať v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významného vodného toku Cirocha a Barnov manipulačný pás šírky 10 m a pozdĺž oboch brehov drobných vodných tokov manipulačný pás šírky 5 m.

V rámci odvádzania dažďových vôd z novonavrhovaných spevnených plôch žiadame zrealizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z.z. podľa § 9.

Z hľadiska našej organizácie **nepožadujeme** posudzovanie strategického dokumentu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

11. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa chránenej krajiny Východné Karpaty, Duchnovičova 535, 068 01 Medzilaborce, list č. CHKO VK 239/16 zo dňa 27.04.2016, doručený 04.05.2016

Hodnotenie z hľadiska ochrany prírody a krajiny: Správa CHKO Východné Karpaty má kompetenciu vyjadriť sa k CHVÚ Laborecká vrchovina v k. u. Belá nad Cirochou. V k.ú. Belá nad Cirochou sa nachádza chránené vtáčie územie SKCHVU011 Laborecká vrchovina/vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 438/2009 Z.z./ Predmetom ochrany sú najmä orol kriľavý (*Aquila pomarina*), haka červená (*Milvus milvus*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), chriaštel poľný (*Crex crex*), dateľ čierny (*Dryocopus martius*), Dateľ bielostrbatý (*Dendrokopos leucotos*), žlna sivá (*Picus kanus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), škovránok stromový (*Lullula arborea*) a rybárik riečny (*Alcedo atthis*).

Hodnotenie oznámenia o strategickom dokumente z hľadiska ochrany prírody a krajiny:

Program PHSR obce Belá nad Cirochou obsahuje okrem aktivít viazaných na zastavané územie aj aktivity, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť záujmy ochrany prírody. Keďže súčasťou PHSR obce Belá nad Cirochou nie je žiadny územný priemet navrhovaných aktivít, nemožno sa k ich vplyvom adekvátne vyjadriť.

Hodnotenie plnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia:

Neboli stanovené špecifické požiadavky.

Návrh riešenia a odôvodnenie: po posúdení a prehodnotení predložených dokladov ŠOP SR, Správa CHKO Východné Karpaty konštatuje, že predložené oznámenie o strategickom

dokumente „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na roky 2016 – 2023“ je spracované bez variantne, v súlade s ochranou prírody a krajiny.

Pri realizácii jednotlivých čiastkových úloh vyplývajúcich z daného projektu bude potrebné vytvoriť aj územný priemet, podľa ktorého sa bude dať jednoznačne stanoviť vplyv na životné prostredie.

12. Obec Belá nad Cirochou, Osloboditeľov 535/33, 067 81 Belá nad Cirochou, list č. 2016/363 zo dňa 04.05.2016, doručený 05.05.2016

Obec Belá nad Cirochou prevzala dňa 19.04.2016 od Okresného úradu Snina, odboru starostlivosti o životné prostredie, Partizánska 1057, 069 01 Snina listom č. OU-SV-OSZP-2016/000501-003-JK zo dňa 19.04.2016 oznámenie o strategickom dokumente „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016-2023**“.

Obec Belá nad Cirochou, zastúpená Jánom Vajdom, starostom obce **informovala verejnosť** podľa § 6 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, o doručení oznámenia o strategickom dokumente „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016-2023**“ vyvesením na úradnej tabuli v čase od 19.04.2016 do 03.05.2016 t.j. po dobu 14 dní od doručenia oznámenia a informovaním obyvateľov obce prostredníctvom obecného rozhlasu spolu s informáciou pre verejnosť, že na Obecnom úrade v Belej nad Cirochou možno do oznámenia nahliadnuť, robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie.

Zároveň Obec Belá nad Cirochou v súlade s § 6 ods. 5 zákona informovala verejnosť, že oznámenie o strategickom dokumente „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016-2023**“ bolo zverejnené aj na webovom sídle Obce Belá nad Cirochou:

<http://www.belanadcirochou.sk/products/oznamenie-o-strategickom-dokumente8/>

V uvedenom termíne verejnosť nedoručila svoje písomné stanovisko k predmetnému oznámeniu, neprejavila záujem doň nahliadnuť, robiť si z neho odpisy, výpisy, tak ako to umožňuje zákon.

Na základe uvedeného Obec Belá nad Cirochou neodporúča, aby bol strategický dokument „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016-2023**“ posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

13. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Humennom, Ul. Kudlovská 173, 066 01 Humenné, list č. ORHZ – HE1-330-001/2016 zo dňa 03.05.2016, doručený 05.05.2016

Z hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

14. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU POLONINY, Ul. Mieru 193, 067 61 Stakčín, list č. NP PO/205/2016 zo dňa 29.04.2016, doručený 29.04.2016

Hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody

V katastrálnom území obce Belá nad Cirochou platí **1. st. územnej ochrany** v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov .

V dotknutom území sa nachádza **SKCHVU011 Laborecká vrchovina**.

V dotknutom území sa nachádzajú **prvky RÚSES** (RÚSES okresu Humenné, SAŽP 1994):

Názov	Kat.	Geomorfologická jednotka	Jadro	Charakteristika
Brusné a Dzedovo	RBc	Laborecká vrchovina	Brusné, Dzedovo	staré porasty buka, duba, smrekovca s významnou faunou
Cirocha s prítokom Pčolinka	RBk	Bukovské vrchy, Laborecká vrchovina, Beskydské predhorie		obojsstranné brehové porasty (vrbá, jelša) a sprievodné lúčne spoločenstvá s významnou faunou, významná ťahová cesta vtákov

Prioritný biotop európskeho významu „Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*)“, nachádzajúci sa pozdĺž vodného toku Cirocha, predstavuje dobre vyvinuté vrbovo-topoľové porasty ktoré sú úplne zapojené. Porasty sú viacposchodové, miestami s veľmi husto vyvinutým krovinovým poschodím, v ktorom prevláda najmä vrba rakytová (*Salix caprea*), vrba krehká (*S. fragilis*), baza čierna (*Sambucus nigra*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*) a pomedne sa vyskytuje aj javor poľný (*Acer campestre*). V bylinnej vrstve sa uplatňujú hygrofilné a nitrofilné druhy. Pomedne sa vyskytujú aj invázne druhy rastlín (IDR) ako napr. netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), slnečnica hľuznatá (*Helianthus tuberosus*), zlatobyl' obrovská (*Solidago gigantea*), hviezdnik ročný (*Stenactis annua agg.*) a z drevín agát biely (*Robinia pseudoacacia*).

Hodnotenie strategického dokumentu z hľadiska ochrany prírody

PHSR obce Belá n/Cir. nemá konkrétny územný priemet navrhovaných aktivít.

Kap. 2 obsahuje veľmi málo informácií o obci najmä čo sa týka kap. 2.3 Prírodné pomery a klíma. Táto kap. obsahuje informácie o okrese Snina, nie sú tu uvedené prvky ÚSES.

Návrh riešenia a odôvodnenie

ŠOP SR – Správa NP Poloniny navrhuje strategický dokument ďalej **neposudzovať** podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Pri posudzovaní zámerov v ďalšej etape riešenia navrhovaných aktivít bude potrebné identifikovať a kvantifikovať na základe vypracovaných mapových podkladov pravdepodobné vplyvy navrhovaných aktivít na dotknuté prvky ÚSES, SKCHVU011 Laborecká vrchovina, plochy biotopov európskeho alebo národného významu, plochy biotopov chránených druhov rastlín a živočíchov, vzhľad krajiny a navrhnúť opatrenia na zmiernenie týchto vplyvov.

10. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Námestie mieru 2, 081 92 Prešov, list č. OU-PO-OSZP1-2016/0022438-2/SA zo dňa 26.04.2016, doručený 06.05.2016

Po oboznámení sa s predmetným oznámením Vám oznamujeme, že v súlade s § 68 písm. f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPaK“), pre vydanie vyjadrenia k programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce podľa § 9 zákona OPaK je príslušný okresný úrad.

Na základe uvedeného, vychádzajúc z definície podľa § 3 písm. p) zákona EIA možno konštatovať, že tunajší orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny v procese posudzovania navrhovaného strategického dokumentu **nie je dotknutým orgánom štátnej správy**.

Ostatné dotknuté subjekty v zákonom stanovenej lehote ani do termínu vydania tohto rozhodnutia písomné stanovisko Okresnému úradu Snina, odboru starostlivosti o životné prostredie nedoručil.

Dotknutá verejnosť sa v priebehu zisťovacieho konania k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente nevyjadrila a ani neprejavila záujem o konzultácie.

Z á v e r

Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci zisťovacieho konania posúdil oznámenie o strategickom dokumente z hľadiska významu očakávaných vplyvov na životné prostredie, úrovne spracovania a kritérií pre zisťovacie konanie podľa prílohy č. 3 zákona. Prihliadal pritom na stanoviská doručené k oznámeniu podľa § 6 ods. 6 zákona. K oznámeniu bolo doručených 10 stanovísk resp. vyjadrení. Subjekty, ktoré poslali svoje stanoviská, resp. vyjadrenia, vyjadrili kladný postoj k navrhovanému strategickému dokumentu a z ich stanovísk nevyplynulo, že je predpoklad očakávaných vplyvov na životné prostredie takého významu, aby vzniesli požiadavku na ďalšie posudzovanie strategického dokumentu.

Okresný úrad Snina má za to, že predmetný strategický dokument, ktorý určuje využitie malých území na miestnej úrovni, nebudú navrhované činnosti v aktualizovanom dokumente zasahovať do chránených území ani do územia európskej sústavy NATURA 2000.

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu vyplynuli nasledovné **pripomienky a požiadavky**, ktoré je **nevyhnutné rešpektovať v procese spracovania, prerokovania a schválenia strategického dokumentu podľa osobitných predpisov** :

1. V zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50, resp. MOK 7,5/40 (funkčná trieda B3) v zmysle STN 73 6110,
2. mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
3. rešpektovať prirodzené záplavové územie vodných tokov a rešpektovať obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,
4. pre výkon správy vodných tokov požadujeme ponechať v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významného vodného toku Cirocha a Barnov potok manipulačný pás šírky 10 m a pozdĺž oboch brehov drobných vodných tokov manipulačný pás šírky 5 m,
5. v rámci odvádzania dažďových vôd z novonavrhovaných spevnených plôch žiadame zrealizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z.z. podľa § 9.

U p o z o r n e n i e

Strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Belá nad Cirochou na obdobie 2016 - 2023 je dokument s miestnym dosahom, preto v súlade s § 7

ods. 7 zákona o posudzovaní dotknutá obec bez zbytočného odkladu informuje verejnosť o tomto rozhodnutí spôsobom v mieste obvyklým.

Týmto záverom zisťovacieho konania nie je dotknutá povinnosť posudzovania konkrétnych činností podliehajúcich posudzovaniu podľa zákona.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovanej činnosti sú väčšie ako sa uvádza v strategickom dokumente, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného stavu s vplyvom uvedeným v strategickom dokumente a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

P o u č e n i e

Zisťovacie konanie sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Ing. Ján Harmaňoš
vedúci odboru

Doručuje sa

1. Obec Belá nad Cirochou, Osloboditeľov 535/33, 067 81 Belá nad Cirochou
2. Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
3. Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
4. Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
5. Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, oblasť Humenné, Mierová 5, 066 01 Humenné
6. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, Ul. 26. novembra 2/1507, 066 18 Humenné
7. Okresný úrad Snina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, (úsek OPaK, ŠVS, OH)
8. Okresný úrad Humenné, Pozemkový a lesný odbor, pracovisko Snina,
9. Okresný úrad Snina, odbor krízového riadenia, Partizánska 1057, 069 01 Snina
10. Okresný úrad Humenné, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, 066 01 Humenné
11. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, Kudlovska 172, 066 01 Humenné
12. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica, OZ Košice, Ďumbierska 14, 041 59 Košice
13. Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Poloniny, Mieru 193, 067 61 Stakčín
14. Správa CHKO Východné Karpaty, Duchnovičova 535, 068 01 Medzilaborce
15. Mesto Snina, Strojárska 2060, 069 01 Snina
16. Obec Dlhé nad Cirochou, Hlavná 187/87, 067 82 Dlhé nad Cirochou
17. Obec Zemplínske Hámre, Hlavná 152/183, 067 77 Zemplínske